

Fellesforbundets medlemsundersøkelse

**Rapport utarbeidet av Ipsos
for Fellesforbundet**

Jørgen Holbæk-Hanssen

Mai 2017

Innhold

Innledning.....	ii
Oppsummering.....	iii
Prosjektinformasjon.....	v
1 Medlemskapet.....	1
1.1 Motiver for medlemskap.....	1
1.2 Tilfredshet med medlemskapet	4
1.3 Medlemsfordeler	7
1.4 Bistand fra tillitsvalgte	8
1.5 Kurs og opplæring.....	10
1.6 Informasjonskilder	11
1.7 Pensjonskapitalbevis	15
2 Politiske preferanser og holdninger	17
2.1 Partipolitiske preferanser	17
2.2 Viktige saker ved valg av parti.....	21
2.3 Holdninger til myndigheter og næringsliv	23
2.4 Synet på regjeringens ledighetspolitikk	24
3 Medievaner	25
3.1 Nyhetskonsum	25
3.2 Sosiale medier	30
Vedlegg	33
Vedlegg 1: Spørreskjema.....	I

Innledning

I denne rapporten går vi gjennom resultatene fra undersøkelsen blant Fellesforbundets medlemmer, gjennomført i april og mai 2017. Formålet med undersøkelsen har vært å kartlegge medlemmenes syn på medlemskapet, deres politiske ståsted og hvilke medievaner de har.

Undersøkelsen er gjennomført av Ipsos på oppdrag fra Fellesforbundet. Lignende undersøkelser er gjennomført i 2006, 2009, 2013 og 2015. Utformingen av undersøkelsen følger i stor grad samme oppsett som ble benyttet i 2009, 2013 og 2015. Det vil si at det på mange områder eksisterer tidsserier, slik at vi kan beskrive utviklingen over tid.

Resultatene fremstilles i form av figurer og tekst. Betydelige forskjeller i besvarelsene mellom undergrupper av medlemmer blir kommentert i teksten.

Del 1 av rapporten kartlegger forhold rundt medlemskapet. Del 2 tar for seg politiske preferanser og holdninger, mens del 3 omhandler medlemmenes medievaner.

Blant de viktigste funnene i rapporten vil vi trekke frem følgende:

- De aller fleste er fornøyde og synes at medlemskapet er viktig
- E-post er den foretrukne informasjonskanalen
- Halvparten foretrekker Arbeiderpartiet, og Senterpartiet flyr høyt også i Fellesforbundet
- Kun en fjerdedel ville stemt på regjeringspartiene
- Nettaviser og TV er de mest brukte nyhetsmediene
- Det er fortsatt ulike medievaner mellom generasjonene, men unge og eldre har blitt likere – som ellers i samfunnet

På de neste sidene følger en noe fyldigere oppsummering.

Oppsummering

1. Medlemskapet

Medlemskapet handler for mange om **tilhørighet og kollegial solidaritet**. Nesten halvparten ble medlem av Fellesforbundet fordi de fleste på arbeidsplassen er medlem og de syntes at de burde

En knapp tredjedel ble med fordi de selv ba om å bli medlem. For disse var **innflytelsen over egne lønns- og arbeidsvilkår** den viktigste grunnen. Nesten like mange syntes at det var prinsipielt viktig å støtte fagbevegelsen, spesielt de eldre medlemmene. Mange unge ser ut til å ha et litt mer instrumentelt forhold til medlemskapet, og er mer opptatt av medlemsfordeler.

3 av 4 synes at det er meget viktig eller ganske viktig å være medlem. Fellesforbundets posisjon som en viktig organisasjon står sterkere hos eldre og dem med lang fartstid i forbundet enn hos yngre og nyere medlemmer.

De aller fleste medlemmene er fornøyde med sitt medlemskap i Fellesforbundet. Siden 2009 har medlemmene i gjennomsnitt blitt litt mer tilfredse med medlemskapet. Fellesforbundet har stadig sterkest forankring og tilfredshet blant medlemmene som befinner seg på venstresiden politisk.

1 av 4 har på et eller annet tidspunkt vurdert å melde seg ut. Blant disse svarer mange at det skyldes for høy kontingent, mens noen har vurdert utmelding på grunn av politisk uenighet med forbundet. Sistnevnte gjelder hovedsakelig medlemmer som stemmer på høyrepartier.

De viktigste medlemsfordelene er **trygghet ved tvister på arbeidsplassen, lønns- og arbeidsvilkår og juridisk bistand.**

En økende andel har mottatt bistand eller hjelp fra tillitsvalgte eller andre i Fellesforbundet, og tilfredsheten med hjelpen er stor.

Litt over halvparten har fått tilbud om og/eller deltatt på kurs og opplæring. De fleste av disse har deltatt på bedriftsinterne kurs.

De mest brukte kildene for informasjon fra forbundet er **medlemsbladet, tillitsvalgte og e-post**. Vi finner en viss generasjonskløft, ved at medlemsbladet brukes mest av eldre medlemmer, mens de yngre får mest informasjon fra uformelle og digitale kanaler.

E-post er den klart mest foretrukne informasjonskilden, foran tillitsvalgte, medlemsbladet og SMS. Færre enn tidligere foretrekker nettsiden til Fellesforbundet som kanal for direkte informasjon.

4 av 10 vet ikke om de har pensjonskapitalbevis, og mange av dem som har, vet ikke hvor mange de har. Svært få har slått sammen tidligere bevis til ett.

2. Politiske preferanser og holdninger

Arbeiderpartiet er fortsatt det overlegent mest populære partiet blant Fellesforbundets medlemmer, selv om nesten en tredjedel ikke vet hva de ville ha stemt. Senterpartiet flyr høyt også i Fellesforbundet. Regjeringspartiene får til sammen en fjerdedel av medlemmenes stemmer, en drastisk nedgang siden de inntok regjeringskontorene. Det ser med andre ord ikke ut til at medlemmene er fornøyde med den sittende regjeringen.

Arbeid og sysselsetting er det viktigste politiske saksområdet for medlemmene når de skal velge parti. Denne tematikken har blitt viktig for enda flere medlemmer enn i 2015. Velferd/fordeling, innvandring/integrering og skole/utdanning er også viktige saksområder for medlemmene. Medlemmer på venstresiden er mest opptatt av arbeid, velferd og fordeling, mens høyresiden er overrepresentert blant dem som har svart at innvandring/integrering og samferdsell/infrastruktur er de viktigste sakene.

Et overveldende flertall mener at offentlige myndigheter bør spille en aktiv rolle for å sikre et levedyktig næringsliv. Nesten like mange synes at staten bør styrke sitt eierskap i næringslivet for å sikre arbeidsplasser. Et flertall i alle politiske leire er for at staten skal styrke heller enn å redusere eierskapet.

Omtrent halvparten synes at regjering gjør en middels jobb for å skape nye arbeidsplasser og redusere ledigheten. En tredjedel synes at de gjør en dårlig jobb.

3. Medievaner

Som i befolkningen for øvrig, er **nettaviser og TV de mest brukte nyhetsmediene** blant Fellesforbundets medlemmer. Radio er fortsatt også en viktig nyhetskanal for mange, og er nesten like hyppig brukt som TV. Papiraviser taper stadig terreng.

Mediebruken bærer preget av **ulikheter mellom generasjonene**. De eldste bruker i større grad enn de yngre tradisjonelle medier som TV, papiraviser og radio. De yngre medlemmene søker langt oftere nyheter fra sosiale medier.

Blant papiravisene er lokalaviser soleklart mest lest. Deretter følger VG og Dagbladet, selv om VG har litt færre lesere enn tidligere.

VG er klart mest foretrukket blant nettavisene, foran Dagbladet og lokalaviser.

NRK1 er medlemmenes foretrukne nyhetskanal, knepent foran TV2. Blant radiokanalene er det P4 og NRK P1 som er mest populært. Eldre medlemmer bruker NRK oftere enn yngre medlemmer, og TV2 er hakket mer populært blant dem under 30 år. Forskjellene mellom generasjonene har imidlertid blitt mindre siden forrige undersøkelse, først og fremst ved at NRK har styrket sin stilling blant de unge.

Facebook er det klart mest brukte sosiale mediet blant medlemmene, etterfulgt av Snapchat og Instagram. Alle disse er mer brukt enn i 2015. Svært få bruker Twitter og LinkedIn. Det er store aldersforskjeller i bruken, og de unge er, ikke overraskende, i front.

Prosjektinformasjon

Prosjektansvarlig i Ipsos er Kristin Rogge Pran, og prosjektmedarbeider er Jørgen Holbæk-Hanssen. Kontaktperson i Fellesforbundet er Vidar Grønli.

Innsamlingsmetode og utvalg

Undersøkelsen er gjennomført per telefon i perioden 21. april – 5. mai 2017. Det er gjennomført totalt 1207 intervjuer blant medlemmer i Fellesforbundet. Spørreskjemaet i sin helhet finnes i vedlegg.

Utvalget er trukket fra Fellesforbundets registre, slik det ble gjort i 2013 og 2015. Medlemmer med utenlandsk adresse er ekskludert fra utvalget. Opplysninger om alder, kjønn, geografi og årstall for medlemsinngåelse er hentet direkte fra registeret. Beskrivelse av nettoutvalgets sammensetning finnes i tabellverket.

For spørsmålene som har vært med i tidligere gjennomføringer vil det være mulig å sammenligne resultater og se på utvikling over tid. Dette gjelder i hovedsak resultater fra 2009, 2013 og 2015. I tillegg til totalnivået, vil vi kommentere forskjeller mellom undergrupper der dette er naturlig og der forskjellene er statistisk signifikante. Hovedresultatene er brutt ned på følgende variabler:

- Kjønn
- Alder (18-29 år, 30-49 år, 50-59 år og 60 år og eldre)
- Landsdel (Oslo, Østlandet utenom Oslo, Vestlandet, Midt-Norge og Nord-Norge)
- Årstall for medlemsinngåelse (1960-79, 1980-89, 1990-99, 2000-09 og 2010-17)
- Bransjeområde (industri, byggfag, hotell/restaurant/reiseliv, bil-/flyverksted, byggeindustri, skog/land, grafisk, papir, arbeidsmarkedsbedrift og bekledning)

Enkelte steder har vi også undersøkt forskjeller mellom medlemmer med forskjellige partipolitiske preferanser, der vi har slått sammen partier til venstresiden (Ap, SV og R), sentrum (MDG, Sp, KrF og V) og høyresiden (H og Frp).

Utvalgets sammensetning

Tabell 1 viser karakteristika for Fellesforbundets medlemmer i 2009, 2013, 2015 og 2017, med fordeling på kjønn, alder, medlemskapets varighet og bransjeområde. Det er satt opp kvoter for antall intervjuer per bransje, slik at fordelingen i utvalget er tilnærmet lik fordelingen i den totale medlemsmassen. Det har derfor ikke vært nødvendig å vekte resultatene i etterkant med hensyn til bransje. Vi vet også at fordelingene på kjønn og alder er rimelig like tilsvarende fordelinger i 2009, 2013 og 2015 (se tabellen), slik at vi ikke ser åpenbare grunner til å tro at det eksisterer skjevheter i utvalget som svekker resultatenes representativitet.

Tabell 1 – Kjennetegn ved medlemmer 2009-2017

	2009	2013	2015	2017
Kjønn				
Menn	84 %	86 %	86 %	87 %
Kvinner	16 %	14 %	14 %	13 %
Alder				
Under 30 år	18 %	24 %	23 %	23 %
30-49 år	45 %	46 %	42 %	40 %
50-59 år	27 %	21 %	24 %	24 %
60 år+	10 %	9 %	11 %	13 %
Medlemskapets varighet				
Under 3 år	19 %	27 %	28 %	25 %
3-5 år	12 %	21 %	19 %	20 %
6-10 år	15 %	19 %	21 %	20 %
11-15 år	17 %	10 %	8 %	11 %
Over 15 år	37 %	28 %	24 %	24 %
Bransjeområde				
Industri	39 %	39 %	37 %	33 %
Bekledning	2 %	1 %	2 %	1 %
Byggfag	23 %	23 %	22 %	28 %
Papir	3 %	3 %	2 %	1 %
Skog/land	1 %	2 %	2 %	4 %
Grafisk	5 %	4 %	3 %	3 %
Hotell/restaurant/reiseliv	7 %	9 %	10 %	12 %
Bilverksted/fly	8 %	9 %	9 %	10 %
Byggeindustri	10 %	9 %	9 %	6 %
Arbeidsmarkedsbedrift	3 %	3 %	2 %	1 %

Tabellverk

I tabellverket finnes svarfordelingen på samtlige spørsmål i den rekkefølge spørsmålene er stilt. Hver tabell viser svarfordelingen totalt og brutt ned på undergrupper. Over kolonnene i hver tabell vises netto antall intervju som er gjennomført totalt og innen de ulike undergruppene.

Tallene i cellene i tabellverket er prosentandeler. Trekantene markerer signifikant forskjell fra gjennomsnittet/totalen. Sort trekant betyr at andelen er signifikant høyere enn totalen, mens

hvit trekant betyr at andelen er signifikant lavere enn totalen. Testen har et 95 % signifikansnivå. Til grunn ligger kji-kvadrattesting som forutsetter enkle, tilfeldige utvalg. 95 % konfidensnivå betyr at forskjeller regnes som signifikante dersom det er mindre enn 5 % sannsynlighet for at de skyldes tilfeldigheter. Der det er betydelige og systematiske forskjeller mellom undergrupper er dette kommentert i teksten.

Feilmarginer

Utvalsundersøkelser er alltid beheftet med feilmarginer. Feilmarginen varierer med antall intervjuer og svarfordelingen på de enkelte spørsmålene. Som en hovedregel må resultatene på totalnivå tolkes innenfor feilmarginer på $\pm 1,2$ - $2,8$ prosentpoeng. Feilmarginer for resultater brutt ned på undergrupper er noe større. Tabellen nedenfor angir tilnærmede anslag for feilmarginene ved ulike resultater. Mer eksakte anslag krever omfattende spesialberegninger i hvert enkelt tilfelle – noe som ikke kan fremstilles i tabellform. De eksakte feilmarginene kan være både større og mindre enn dem som er angitt i tabellen. De tabulerte verdiene vil som regel gi en god indikasjon på pålitelighetsnivået til de enkelte resultatene.

Tabell 2 - Feilmarginer

Antall observasjoner	Prosentresultat							
	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	40/60	50/50
20	8.6	12.0	14.2	16.0	17.4	18.3	19.6	20.0
50	6.2	8.5	10.1	11.3	12.2	13.0	13.9	14.1
75	5.0	6.9	8.2	9.2	10.0	10.6	11.3	11.5
100	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10.0
150	3.6	4.9	5.8	6.5	7.1	7.5	8.0	8.2
200	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1
250	2.8	3.8	4.5	5.1	5.5	5.8	6.2	6.3
300	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.7	5.8
400	2.2	3.0	3.6	4.0	4.3	4.6	4.9	5.0
500	1.9	2.7	3.2	3.6	3.9	4.1	4.4	4.5
600	1.8	2.5	2.9	3.3	3.5	3.7	4.0	4.1
700	1.6	2.3	2.7	3.0	3.3	3.5	3.7	3.8
800	1.5	2.1	2.5	2.8	3.1	3.2	3.5	3.5
900	1.5	2.0	2.4	2.7	2.9	3.1	3.3	3.3
1000	1.4	1.9	2.3	2.5	2.7	2.9	3.1	3.2
1200	1.2	1.7	2.0	2.3	2.5	2.6	2.8	2.8

Eksempel på tolkning av feilmarginer og signifikanstesting

Man har stilt et spørsmål med to svaralternativer: “Ja” og “Nei”. I tabellen under finner vi at 20 % har svart “Ja” på spørsmålet, mens 80 % har svart “Nei”. Er undersøkelsen basert på et utvalg på 1000 intervju, som denne, vil feilmarginen i dette tilfellet være ± 2.5 prosentpoeng. I praksis vil dette si at den reelle “Ja”-andelen i populasjonen (med 95 % sikkerhet) vil ligge et sted mellom 17,5 % og 22,5 %.

	Total	Menn	Kvinner
Antall intervju	1000	490	510
Ja	20	15	25 ▲
Nei	80	85 ▲	75
Sum	100	100	100

I tillegg ser vi at 25 % av kvinnene har svart «Ja», mens det tilsvarende tallet for menn er 15 %. Den sorte pilen ved 25 % «Ja» for kvinner betyr at forskjellen i svargivning mellom kvinner og totalen (og dermed menn) er signifikant. Resultatet kan leses som at kvinner *i større grad enn menn* svarer «Ja» på det stilte spørsmålet.

1 Medlemskapet

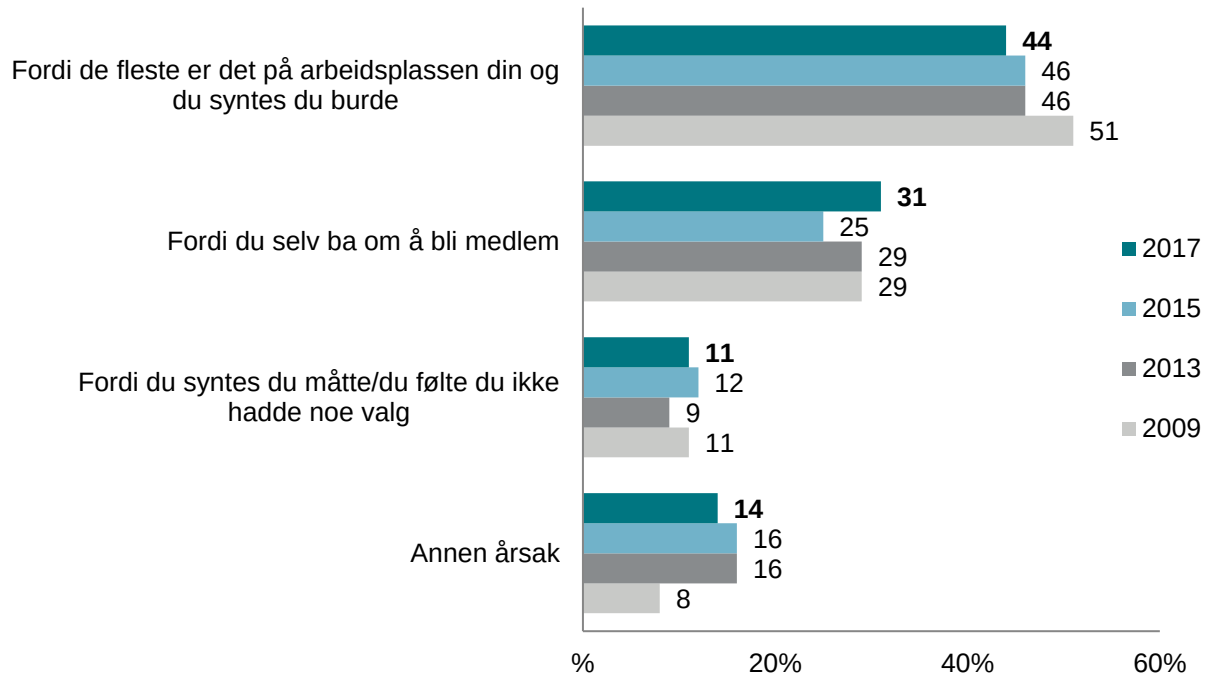
I dette kapitlet fremstiller vi resultatene som omhandler medlemmenes syn på medlemskapet i Fellesforbundet. Spørsmålene omhandler

- motiver for medlemskap
- tilfredshet med medlemskapet
- medlemsfordeler
- bistand fra tillitsvalgte
- kurs og opplæring
- informasjonskilder
- pensjonskapitalbevis

1.1 Motiver for medlemskap

Den vanligste årsaken til medlemskap i Fellesforbundet er at de fleste på arbeidsplassen er medlem og at man synes man burde, jf. figur 1. Litt under halvparten svarer dette. Innmelding i Fellesforbundet er, med andre ord, for mange et spørsmål om tilhørighet og kollegial solidaritet. En slik motivasjon er sterkest for medlemmer innen byggfag (54 %) og svakest for dem som jobber i hotell-, restaurant- og reiselivsbransjen (23 %). Det er færrest i Oslo (33 %) og flest på Østlandet ellers (49 %) som svarer dette.

Figur 1: Hva er den generelle årsaken til at du ble medlem av Fellesforbundet?

Vi kan imidlertid observere en viss nedadgående tendens for denne motivasjonen, og en økning i andelen som ble selv ba om å bli medlem. Her er det størst andel blant de 156 kvinnene som har besvart undersøkelsen – 40 %, mot 30 % blant menn. Det er flest som selv ba om å bli medlem i gruppen som har meldt seg inn i 2010 eller senere. Over en tredjedel av disse oppgir denne motivasjonen, mot rundt en fjerdedel av dem som har vært

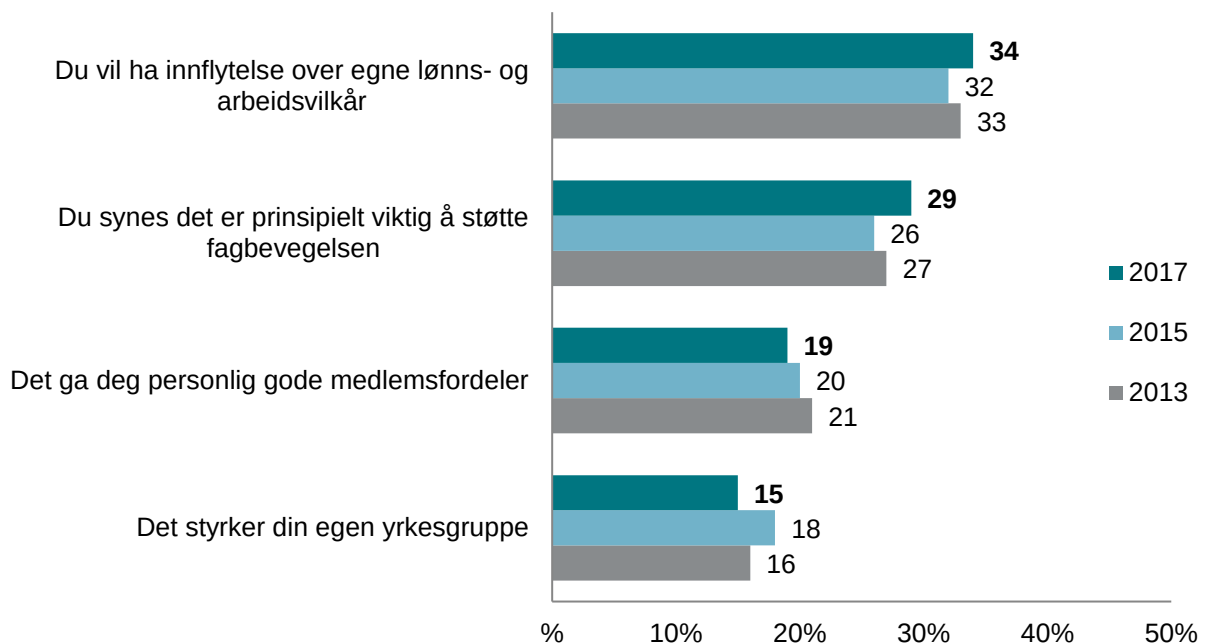
medlemmer i minst 15 år. Det er altså slik at de nyere medlemmene i større grad enn de eldre har tatt et aktivt valg om å bli medlem. Når det gjelder bransjene, er det hotell-, restaurant- og reiselivsbransjen (48 %) og byggeindustri (42 %) som stikker seg ut med størst andeler som oppgir at selv ba om å bli medlem.

Det er fortsatt omkring 1 av 10 som ble medlem fordi de måtte eller følte at de ikke hadde noe valg. Her er det imidlertid ganske store variasjoner avhengig av alder og lengde på medlemskapet. 14 % av dem over 50 år følte at de ikke hadde noe valg da de ble medlem, mot bare 6 % av medlemmene under 30 år. Tilsvarende svarer 1 av 5 som har vært medlemmer siden før 1980 at de følte at de ikke hadde noe valg.

For å avdekke motivene bak aktivt å søke medlemskap i Fellesforbundet, ble dem som selv ba om å bli medlem bedt om å presisere årsakene til dette. Resultatene for 2009 er utelatt, da svaralternativene var noe annerledes dette året. Som figur 2 viser, er ønsket om innflytelse over egne lønns- og arbeidsvilkår stadig den viktigste grunnen for selv å be om medlemskap. Som i 2013 og 2015 svarer rundt en tredjedel dette, og andelen er omtrent like stor på tvers av demografiske kjennetegn og bransjer. Nesten like mange svarer at de ba om medlemskap fordi det synes at det er prinsipielt viktig å støtte fagbevegelsen. Dette er en liten økning fra tidligere, selv om andelen er minst blant de unge og de nyere medlemmene.

Figur 2: Hvilken av disse grunnene hadde mest å si for at du ba om å bli medlem?

Filter: Ba selv om å bli medlem (n=374)

1 av 5 var mest opptatt av gode medlemsfordeler, spesielt de unge: 31 % av dem under 30 år svarer dette, mot bare 10 % av 50-59-åringene. I tråd med dette er det også flest blant dem som ble medlem etter 2010 som selv ba om å bli medlem på grunn av medlemsfordelene. Som tidligere svarer også noen at de ville bli medlem fordi det styrker egen yrkesgruppe. Dette gjelder særlig dem som har blitt medlem etter år 2000.

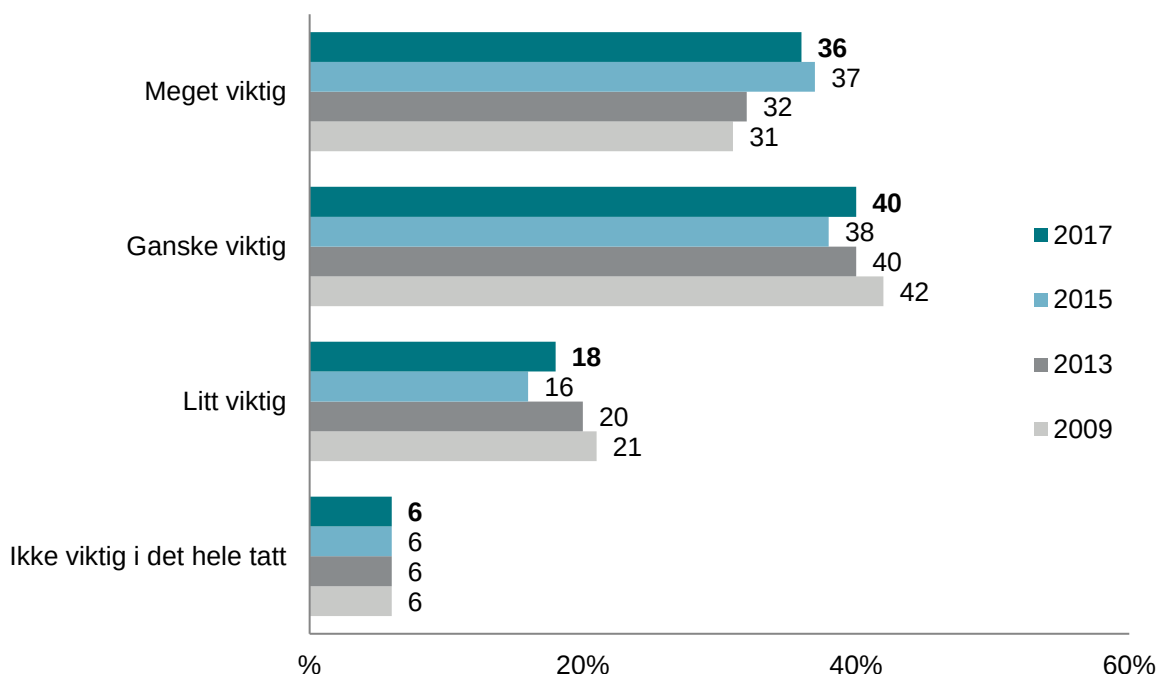
Innad i gruppen som selv ba om å bli medlem, rundt en tredjedel, ser det altså ut til at årsakene følger et visst aldersmønster. De unge er i noe større grad opptatt av

medlemsfordeler, og ser ut til å ha et mer instrumentelt forhold til medlemskapet. De som har vært medlemmer i mange tiår meldte seg inn først og fremst av prinsipielle årsaker. Dette kan selvsagt skyldes både ulikheter i holdninger mellom generasjonene og forbedringer av medlemsfordelene over tid.

Som tidligere år er medlemmer som vil stemme på et av partiene på venstresiden mer tilbøyelige enn medlemmer på høyresiden til å svare at de meldte seg inn av prinsipielle årsaker.

Som det fremgår av figur 3, synes 3 av 4 at det er meget viktig eller ganske viktig å være medlem. Tallene er omtrent på linje med 2015. Siden 2009 har det totalt sett blitt litt flere som mener at det er *meget* viktig, og færre som mener det er bare *litt* viktig. Et lite mindretall på 6 % synes fortsatt at medlemskapet ikke er viktig i det hele tatt.

Figur 3: Hvor viktig er det for deg å være medlem av Fellesforbundet?

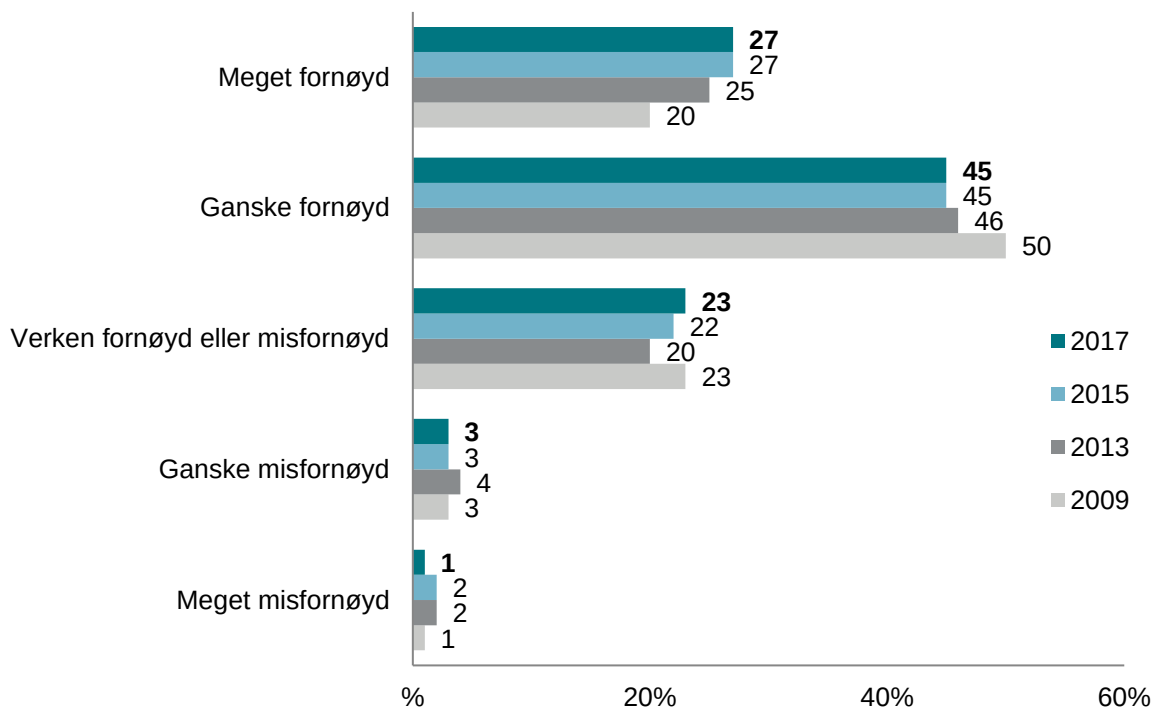

Vi finner ingen store forskjeller mellom bransjene for dette spørsmålet, men kan notere oss at gjennomsnittet er høyest (i retning viktigere) for hotell-, restaurant- og reiselivsbransjen og lavest (i retning mindre viktig) for byggfag og bil- og flyverksted. Vi ser derimot at de yngste medlemmene og dem som har vært medlem i kortere tid – to grupper som overlapper i stor grad – synes at medlemskap er mindre viktig enn eldre medlemmer og medlemmer med lang fartstid i forbundet. Fellesforbundets posisjon som en viktig organisasjon står altså sterkere i eldre grupper enn hos yngre og nyere medlemmer. Videre synes medlemmer med partitilhørighet på venstresiden at medlemskap er klart viktigere enn medlemmer på høyresiden. Det er også en viss kjønnsmessig forskjell, ved at kvinner synes medlemskapet er viktigere enn menn.

1.2 Tilfredshet med medlemskapet

Som vi ser i figur 4, er de aller fleste medlemmene fornøyd med sitt medlemskap i Fellesforbundet. Over enn fjerdedel er *meget* fornøyd, mens nesten halvparten sier seg *ganske* fornøyd. Tallene er svært stabile sammenlignet med 2015. Over hele åtteårsperioden har medlemmene i gjennomsnitt blitt litt mer fornøyd, vet at det har funnet sted en liten forskyvning fra ganske til meget fornøyd.

Figur 4: Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med ditt medlemskap i Fellesforbundet?

Det er visse forskjeller mellom bransjene for dette spørsmålet. Tilfredsheten med medlemskapet er størst for grafisk og bekledning, selv om basene her er svært små. Blant bransjene med minst 100 svar er tilfredsheten størst for hotell-, restaurant- og reiselivsbransjen og minst for industri. Vi så tidligere at eldre og dem med lang fartstid i forbundet synes at medlemskapet er noe viktigere enn yngre medlemmer. Det samme mønsteret finner vi når det gjelder tilfredshet. 34 % av medlemmene på 60 år eller eldre sier seg *meget* fornøyd, mot rundt en fjerdedel for andre.

Politisk tilhørighet har betydning for hvor fornøyd man er – medlemmer på venstresiden er mer fornøyd enn dem med partipolitisk preferanse på høyresiden. Dette underbygger tendensen om at Fellesforbundet har sterkest forankring blant dem som befinner seg på venstresiden, som også har vært blant funnene i tidligere medlemsundersøkelser.

Det er rimelig å anta at medlemmer som ikke synes medlemskap i Fellesforbundet er viktig, og samtidig ikke er fornøyd med sitt medlemskap, har større sannsynlighet for å melde seg ut enn andre medlemmer. Disse kan dermed sies å være «i faresonen» for utmelding. Det kan derfor være interessant å se nærmere på hvor mange dette gjelder og hvilke kjennetegn disse eventuelt har. Motsatt kan man si at medlemmer som synes medlemskapet er meget

viktig for dem, samtidig som de er meget fornøyd, kan regnes som «ambassadører» for Fellesforbundet blant medlemmene.

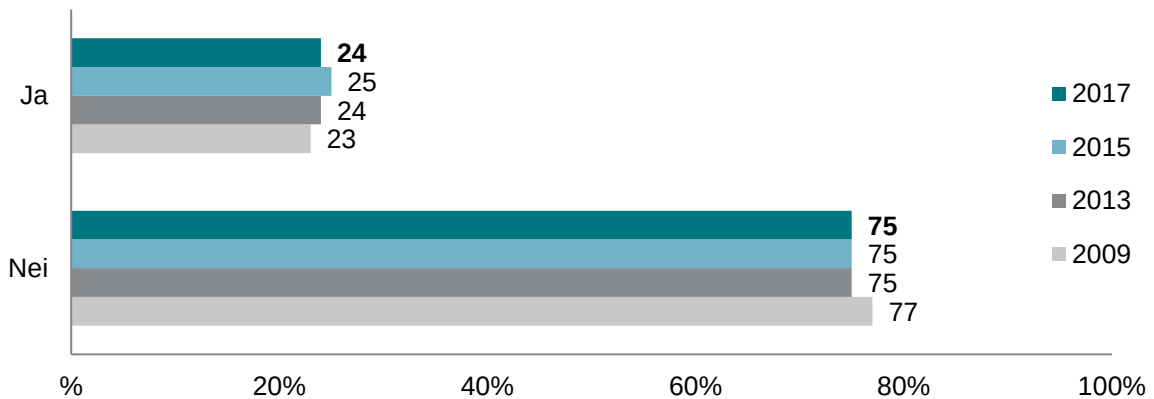
Som ved tidligere gjennomføringer, har vi tildelt medlemmene lav, middels og høy verdi for viktighet og tilfredshet basert på deres svar på de to foregående spørsmålene. Disse kategoriene er så krysset mot hverandre, slik at vi sitter igjen med en tabell bestående av ni kvadranter. Medlemmer som har svart kombinasjonen meget viktig + meget fornøyd, altså de såkalte ambassadørene, havner i øverste venstre hjørne. Kombinasjonen ikke viktig + meget misfornøyd, altså det vi kaller «i faresonen», plasseres nede til høyre. Tall fra 2015 står i parentes. Som vi ser av tabellen under, faller 17 % av medlemmene inn under kategorien «ambassadører». Dette er en liten nedgang siden 2015, men en økning på 5 prosentpoeng siden 2009. Andelen som kan sies å ligge i faresonen ligger stabilt på en knapp prosent.

Tabell 3: Kombinasjon av viktighet og tilfredshet

		TILFREDSHET		
		HØY	MIDDELS	LAV
V I K T I G H E T	HØY	Ambassadører 17 % av medlemmene (18 %)	19 % (19 %)	0,1 % (0,1 %)
	MIDDELS	10 % (9 %)	46 % (45 %)	0,7 % (0,3%)
	LAV	0,4 % (0,1 %)	4 % (5 %)	I faresonen 0,7 % av medlemmene (1 %)

Blant ambassadørene finner vi, ikke overraskende, flere eldre enn yngre medlemmer. Andelen ambassadører er 12 % for dem under 30 år, og 24 % blant dem 60 år eller mer. Samme variasjon finner vi når vi ser på årstall for medlemsinngåelse: Fra 15 % blant dem som ble medlem av Fellesforbundet senere enn år 2000, til 40 % blant dem som ble medlem før 1990. Andelen ambassadører er 24 % blant medlemmer som har preferanse for et parti på venstresiden, mens 12 % av medlemmene på høyresiden havner i denne kategorien. Det er også en høyere andel ambassadører blant kvinner (25 %) enn blant menn (16 %).

I vår definisjon av «faresonen» havner under 1 % av medlemmene i denne kategorien. De kjennetegnes ved lav generell tilhørighet til forbundet på de fleste områder. Fordi gruppen er så liten, kan vi ikke studere hvordan de systematisk skiller seg fra øvrige medlemmer. Selv om svært få medlemmer befinner seg i denne gruppen, ser vi av figur 5 at 1 av 4 en eller annen gang har vurdert å melde seg ut. Andelen er stabil over tid.

Figur 5: Har du noen gang vurdert å melde deg ut av Fellesforbundet?

Det er medlemmer i 30- og 40-årene og dem som har vært medlem siden mellom 2000 og 2009 som skiller seg ut i negativ retning. I disse gruppene har rundt 30 % vurdert å melde seg ut. På bransjenivå er det små forskjeller. I undersøkelsen fra 2015 var hotell-, restaurant- og reiselivsbransjen unntaket, ved at kun 16 % hadde vurdert å melde seg ut. Dette hang antakelig sammen med at denne gruppen er den som sluttet seg til Fellesforbundet sist, og dermed hadde hatt minst tid til å vurdere om et medlemskap kaster av seg eller ikke. Denne tendensen er nå borte.

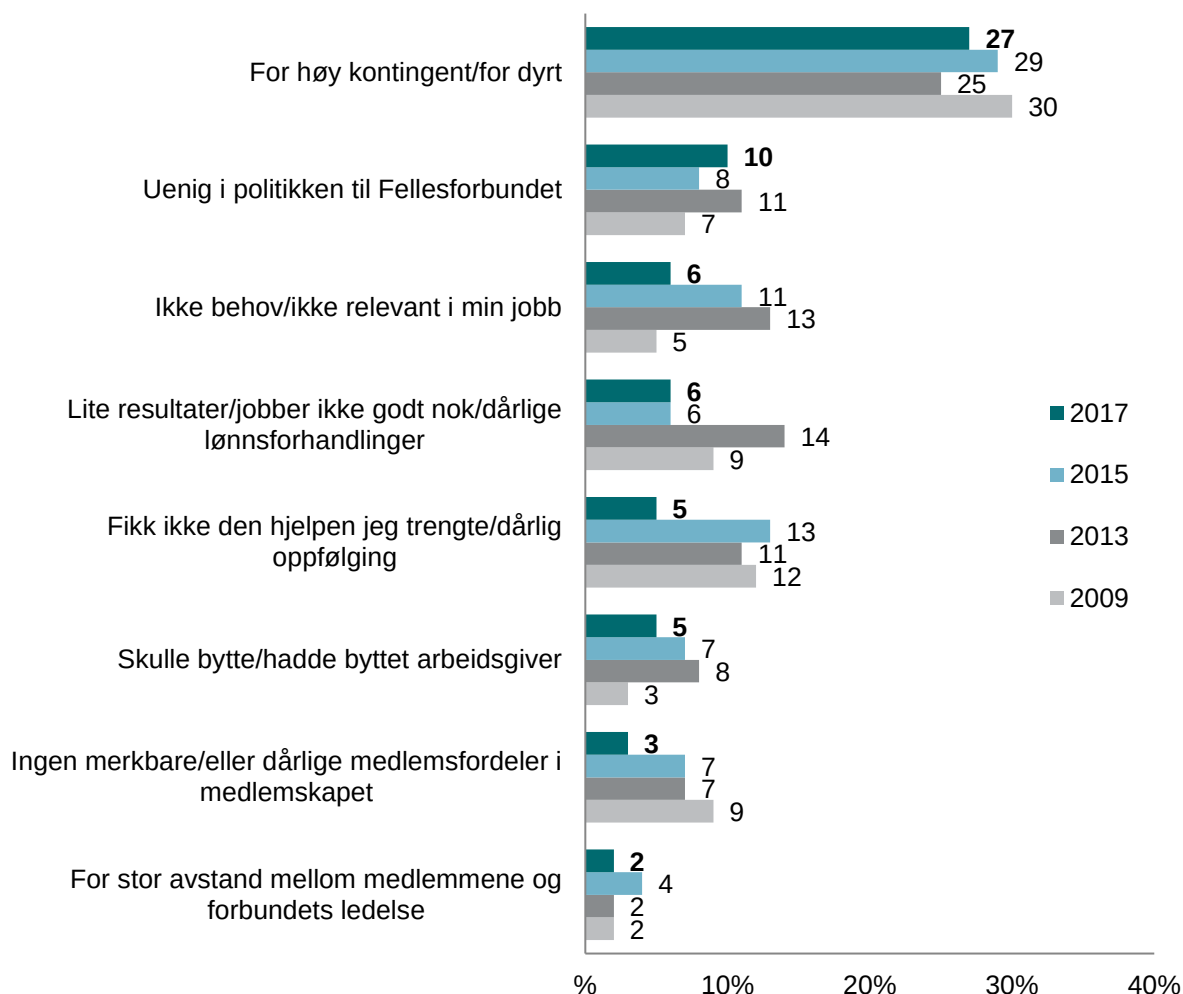
Den største forskjellen mellom undergrupper finner vi for politisk preferanse. 16 % av medlemmene på venstresiden har vurdert utmelding, mot 28 % av de sentrumsorienterte medlemmene og 33 % av medlemmene med partipreferanse på høyresiden.

En naturlig forlengelse av spørsmålet om utmelding er årsaken til at man har vurdert å melde seg ut av Fellesforbundet. Av dem som har vurdert utmelding nevner 27 % at kontingenten er for høy som den viktigste årsaken. Dette er rimelig stabilt siden 2009. 1 av 10 vurderte utmelding fordi de var uenige i politikken til Fellesforbundet, også dette på linje med tidligere undersøkelser. Det er litt færre enn tidligere som har vurdert utmelding fordi de fikk dårlig oppfølging eller at medlemskapet ikke er relevant i jobben deres. At forbundet ikke jobber godt nok eller leverer resultater nevnes av like mange som i 2015, men færre enn i 2013.

Ettersom antallet medlemmer som har vurdert utmelding er lavt, skal vi være forsiktige med å trekke slutninger basert på forskjeller mellom undergrupper. Et funn vi likevel vil nevne, som vi også fant i 2015, er at medlemmer på høyresiden i langt større grad enn de sentrums- og venstreorienterte har vurdert utmelding fordi de er uenige i politikken Fellesforbundet fører.

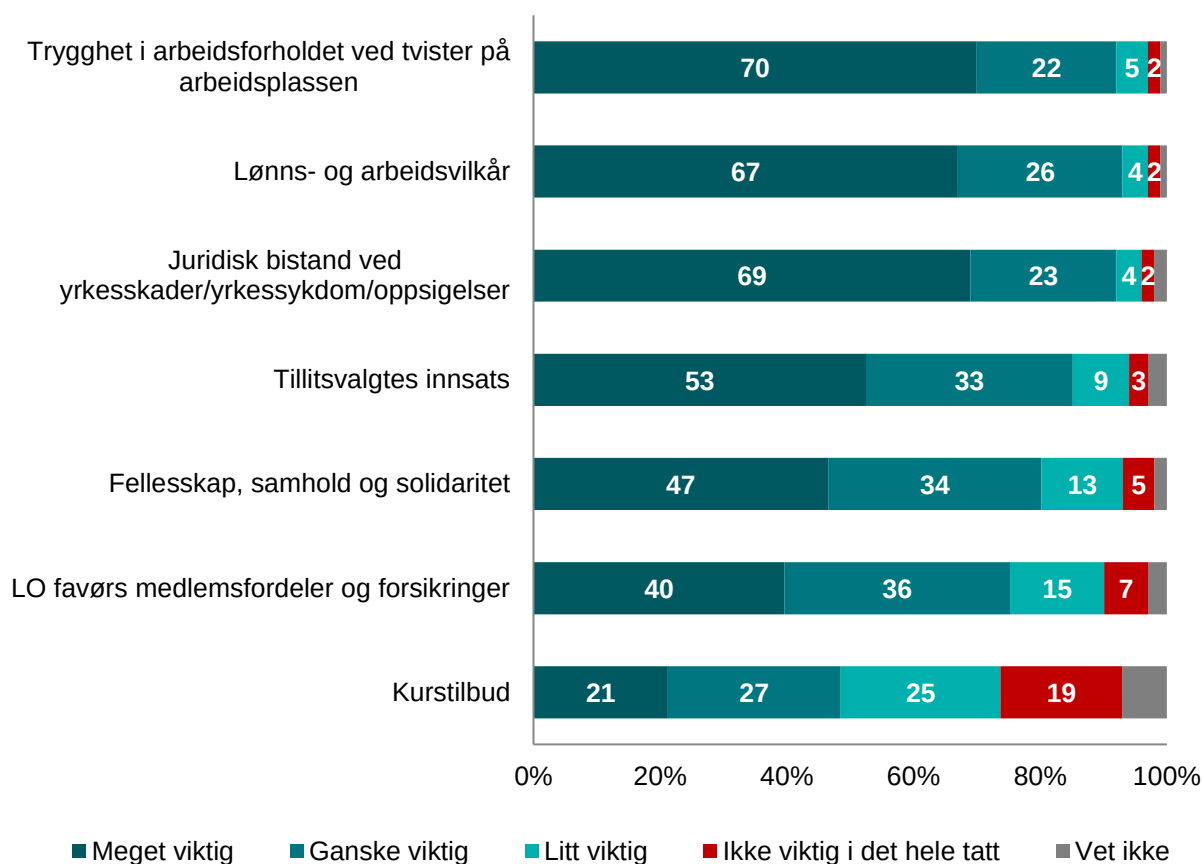
Figur 6: Hva var den viktigste grunnen til at du vurderte å melde deg ut?

Filter: Har vurdert å melde seg ut (n=294)

1.3 Medlemsfordeler

Medlemsfordeler er en viktig del av Fellesforbundets virke, fra konkrete fordeler som gunstige forsikringsordninger til følelsen av samhold og felleskap. For noen medlemmer er personlige fordeler dessuten det viktigste motivet for medlemskap og/eller vurdering av utmelding. Derfor er det viktig å måle medlemmenes vurdering av spesifikke fordeler ved medlemskap. Som i 2009, 2013 og 2015, er det tre medlemsfordeler på toppen som vurderes relativt likt. 9 av 10 medlemmer vurderer trygghet ved tvister på arbeidsplassen, lønns- og arbeidsvilkår og juridisk bistand som meget eller ganske viktig. 2 av 3 vurderer disse fordelene som *meget* viktige. Alt i alt oppfattes samtlige medlemsfordeler som relativt viktige. Kurstilbud utmerker seg som minst viktig, men det er likevel omtrent halvparten som mener at dette er meget eller ganske viktig.

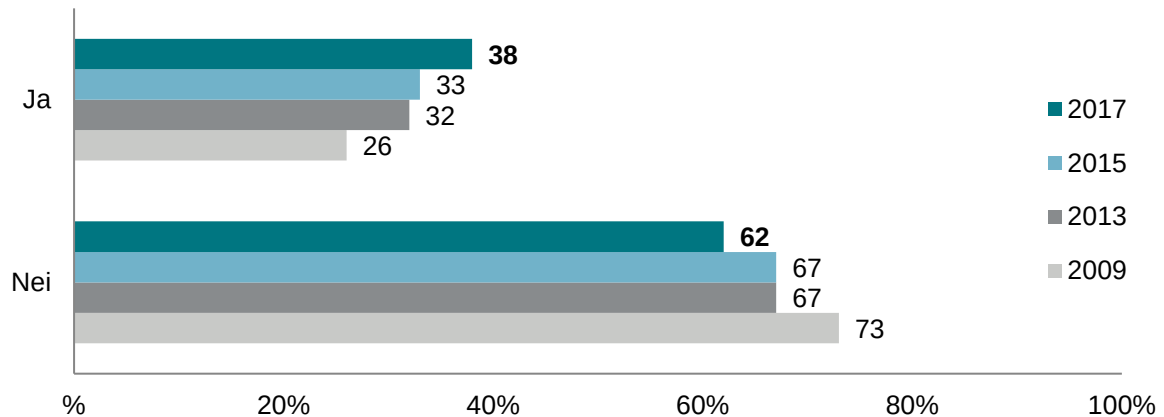
Figur 7: Hvor viktige vil du si følgende medlemsfordeler er for deg?

Det er få tydelige tendenser til forskjeller mellom undergrupper når det kommer til hvordan medlemsfordeler verdsettes, med unntak av politiske preferanser. Medlemmer som stemmer til venstre vurderer de ulike fordelene som viktigere enn medlemmer som lener til sentrum eller høyre.

1.4 Bistand fra tillitsvalgte

Ettersom både juridisk bistand fra forbundet og tillitsvalgtes innsats vurderes som viktig av svært mange medlemmer, og følgelig er en av Fellesforbundets viktigste arbeidsoppgaver, vil vi se nærmere på omfanget av og tilfredsheten med kontakten mellom medlemmer og forbundet. Som vi ser av figur 8, har 38 % mottatt bistand eller hjelp fra tillitsvalgt i bedriften eller fra andre i forbundet. Andelen er jevnt økende siden 2009. Vi kan derfor slå fast at omfanget av kontakt mellom forbundet og medlemmer har økt.

Figur 8: Har du mottatt bistand eller hjelp fra tillitsvalgt i bedriften eller andre i Fellesforbundet mens du har vært medlem, for eksempel i forbindelse med lokale tvister, lønns- og arbeidsvilkår, yrkesskadesaker, oppsigelser?

Blant de store bransjene er omfanget av slik kontakt størst innen industri (40 %) og hotell, restaurant og reiseliv (45 %). Lavest andel finner vi for byggfag (32 %). Eldre medlemmer og medlemmer med lang fartstid i forbundet svarer oftere at de har mottatt hjelp. Dette henger sannsynligvis sammen med at lengre fartstid øker sannsynligheten for at behovet for hjelp på ett eller annet tidspunkt har oppstått.

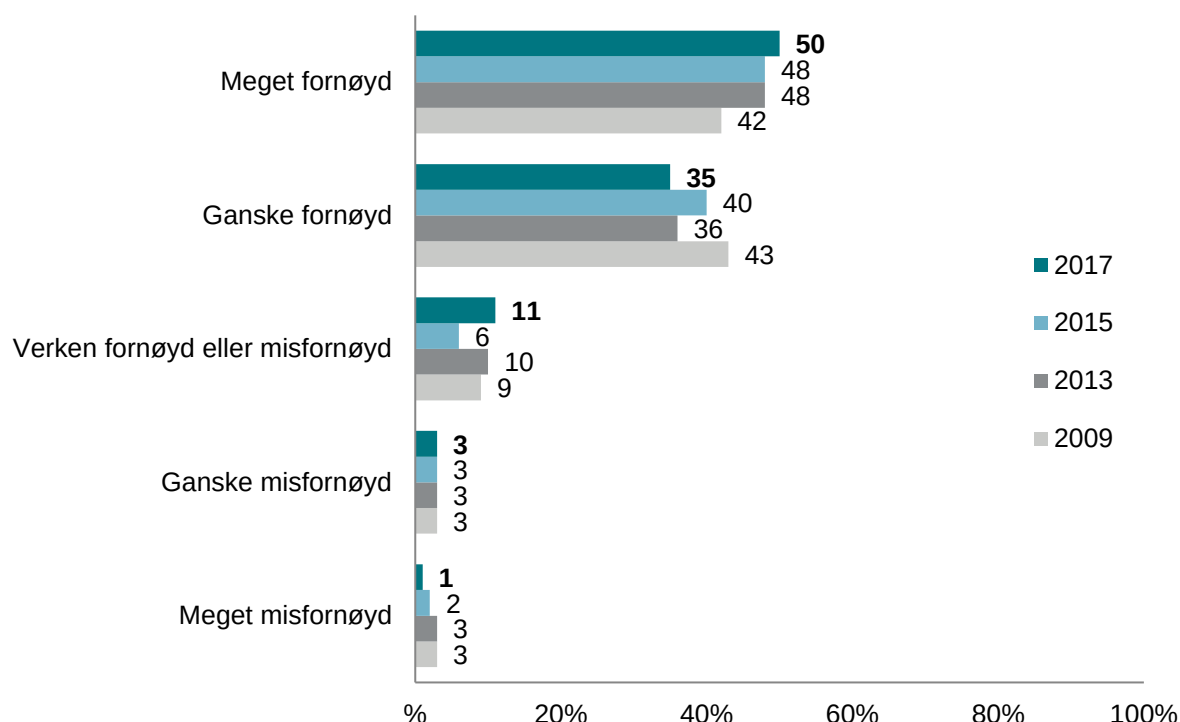
Vi ser også at medlemmer som sier at de vil stemme på et parti på venstresiden oftere enn gjennomsnittet svarer at de har mottatt hjelp, mens dette bare gjelder 31 % på høyresiden. Dette kan ses i sammenheng med at medlemmer som stemmer på partier på venstresiden generelt har et mer aktivt, prinsipielt og bevisst forhold til sitt medlemskap i Fellesforbundet. For øvrig svarer halvparten av kvinnene at de har mottatt hjelp, mot 36 % av de mannlige medlemmene.

Som tidligere år har medlemmer som har mottatt hjelp eller bistand fått spørsmål om hva de synes om hjelpen de fikk. Her må tilbakemeldingene sies å være gode: Halvparten er meget fornøyd, mens ytterligere en tredjedel er ganske fornøyd. En andel på 4 % er misfornøyd. Dette er positive resultater sammenlignet med tidligere undersøkelser – hvor tilbakemeldingene også har vært gode. Riktignok svarer 11 % i år at de verken er fornøyd eller misfornøyd, men andelen som er meget fornøyd er rekordhøy.

De mest fornøyd finner vi på Østlandet utenom Oslo. Ellers er basene for små til at vi kan rapportere på undergrupper.

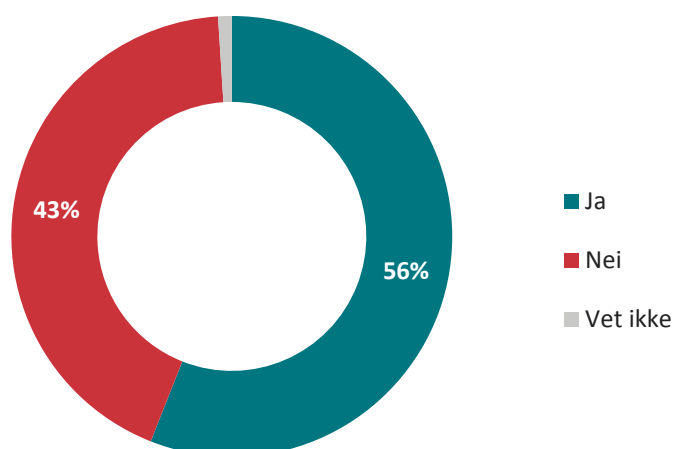
Figur 9: Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med den hjelpen du fikk?

Filter: Har mottatt bistand eller hjelp (n=456)

1.5 Kurs og opplæring

I figur 7 så vi at kurstilbud utmerket seg som den minst viktige av medlemsfordelene som det ble spurt om. Det var likevel omtrent halvparten som mente at dette var meget eller ganske viktig. Vi har også spurt medlemmene om de faktisk har fått tilbud om og/eller deltatt på kurs, opplæring eller utdanning i løpet av de siste to årene. Et flertall har fått dette, jf. figur 10.

Figur 10: Har du fått tilbud om og/eller deltatt på utdanning/opplæring/kurs i løpet av de siste to årene?

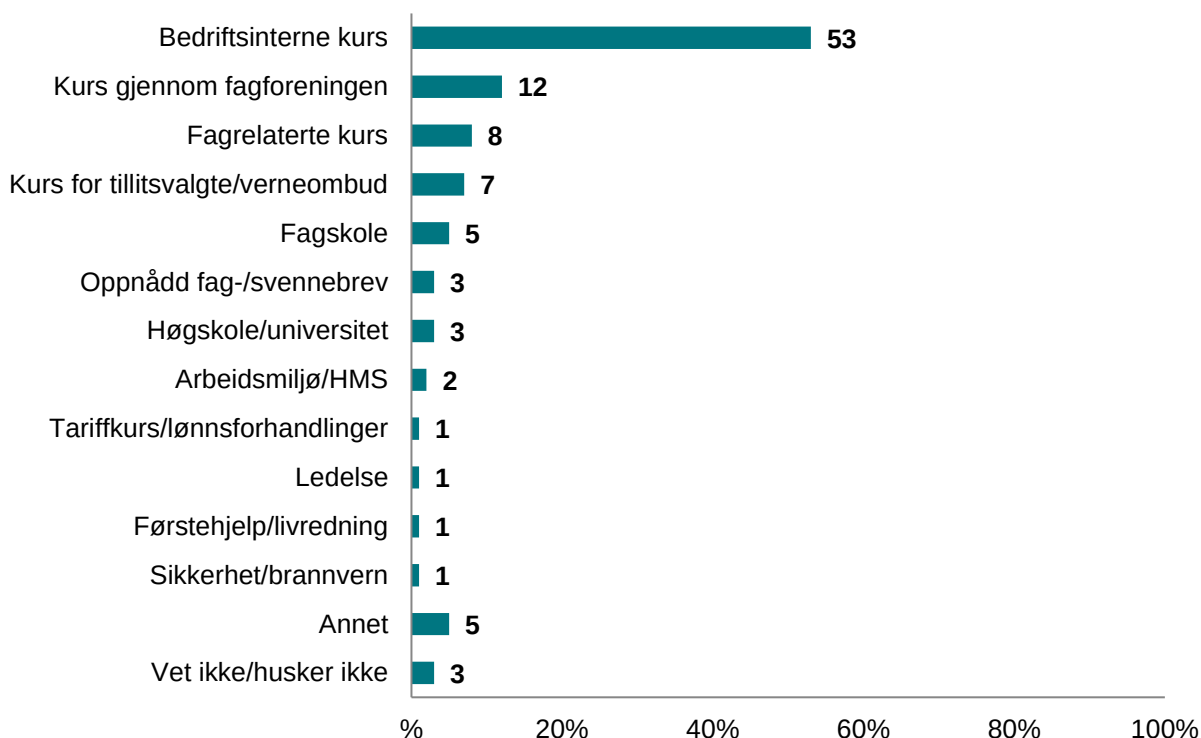
Naturlig nok er det flest unge som svarer ja på spørsmålet. 2 av 3 under 30 år har fått tilbud og/eller deltatt, mot drøyt 1 av 3 blant dem på 60 år eller mer. Det er også noen forskjeller

mellom bransjene. Halvparten innen industri og hotell/restaurant/reiseliv svarer ja, mens dette gjelder 6 av 10 innen byggfag.

Det er naturligvis ganske stor forskjell på et kortere kurs og en lengre (etter)utdanning. Vi har derfor også spurt dem som har fått tilbud og/eller deltatt om hva slags utdanning eller kurs det er snakk om (figur 11). De fleste av disse svarer bedriftsinterne kurs, men noen færre unge enn eldre. 12 % har fått tilbud om og/eller deltatt på ulike kurs gjennom fagforeningen/-forbundet. Dette gjelder i særlig grad medlemmer over 60 år. Enkelte har blitt tilbudt eller deltatt på forskjellige typer fagrelaterte kurs og kurs for tillitsvalgte eller verneombud.

Figur 11: Hvis ja, hva slags utdanning eller kurs?

Filter: Har fått tilbud om og/eller deltatt på utdanning/opplæring/kurs i løpet av de siste to årene (n=671)

1.6 Informasjonskilder

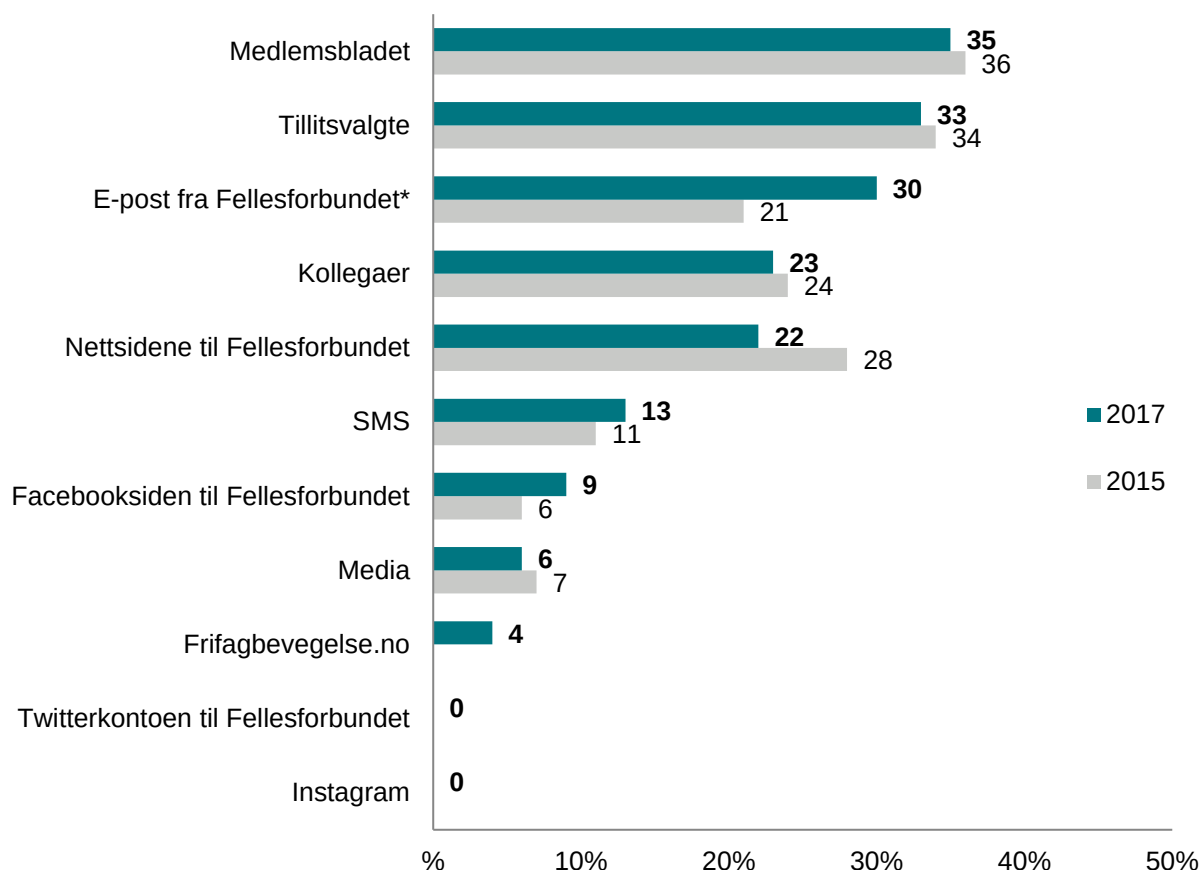
Kontakt med medlemsmassen er en viktig del av virksomheten for enhver organisasjon, og dette gjelder ikke bare hjelp og bistand til dem som trenger det. Vi har derfor kartlagt medlemmenes kilder til informasjon fra Fellesforbundet. Vi har sett både på hvilke kilder som faktisk brukes og hvilke som er de foretrukne informasjonskildene. På den måten kan vi avdekke hvilke informasjonskilder som brukes «for mye» med tanke på hvordan medlemmene foretrekker å få informasjon, og hvilke kanaler medlemmene heller skulle ønske at var tatt mer i bruk.

Som i 2015 nevner omkring 1 av 3 medlemsbladet og tillitsvalgte som de viktigste informasjonskildene. Nesten like mange trekker frem e-post fra Fellesforbundet. Økningen

fra 2015 kan trolig forklares av endringen i formulering – den nye formuleringen er mer generell enn tidligere. Omtrent like mange som før får informasjon fra kollegaer.

Færre enn tidligere bruker Fellesforbundets nettsider som informasjonskanal, mens litt flere får informasjon på SMS og Facebook. Dette er i tråd med overordnede trender innen mediebruk, der mobiltelefon og sosiale medier blir viktigere på bekostning av tradisjonelle medier og ordinære nettsider. Vi ser imidlertid at Twitter og Instagram ikke er benyttede kanaler for informasjon.

Figur 12: Hvor får du mest informasjon om Fellesforbundet fra? Velg inntil tre kilder

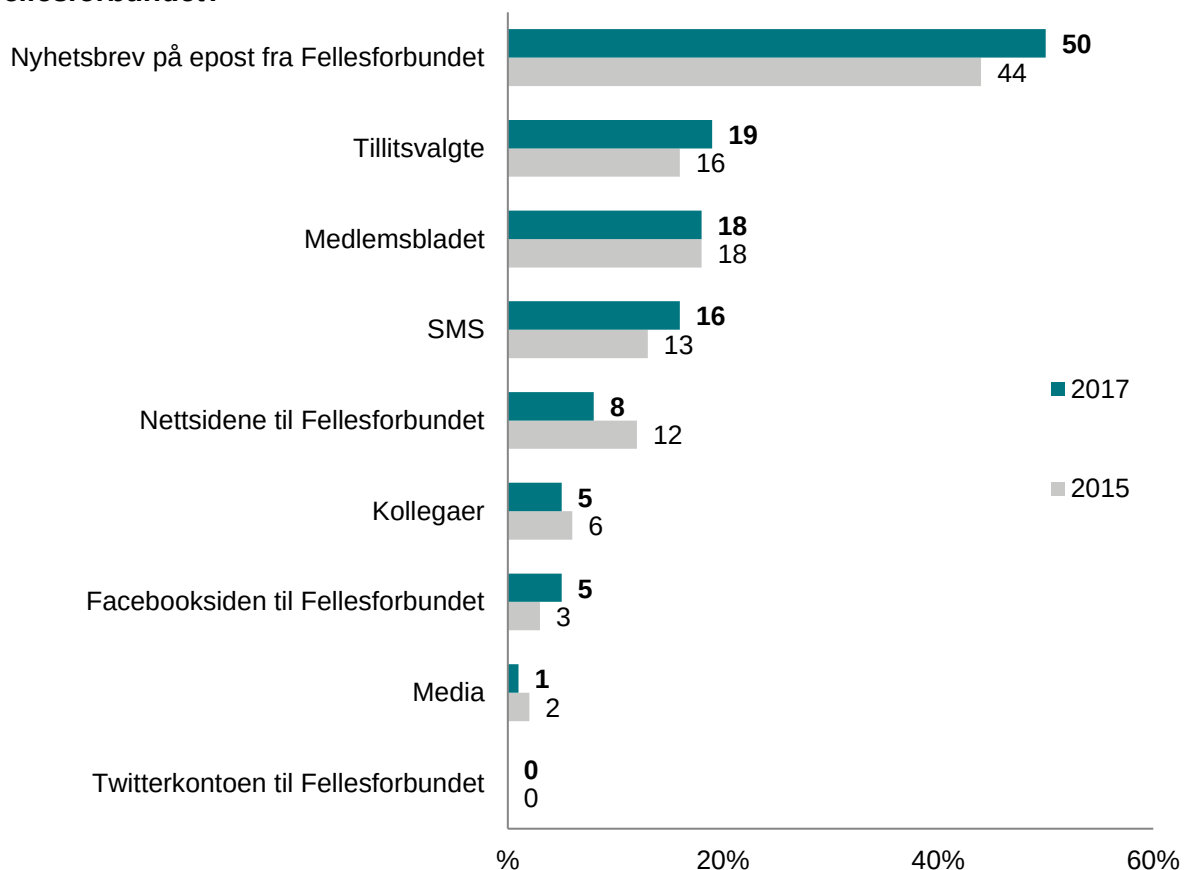
*2015: Nyhetsbrev med epost fra Fellesforbundet

Bakgrunnstallene viser en viss generasjonskløft når det kommer til informasjon. Medlemmer over 50 år bruker medlemsbladet i langt større grad enn yngre – 54 % av dem over 60 år, mot 20 % av medlemmene under 30 år. De unge får mest informasjon fra mer uformelle kanaler som kollegaer og tillitsvalgte, i tillegg til digitale kanaler som e-post, hjemmesider og Facebook. Medlemsbladet får altså sterkere konkurranse fra andre kilder. Etter hvert som de eldste medlemmene pensjonerer seg og melder seg ut, og de nye medlemmene blir stadig mer komfortable med digitale informasjonskanaler, vil utviklingen kunne gå i retning av at medlemsbladets betydning og posisjon svekkes. Dette vil imidlertid påvirkes av tilgjengeligheten. Dersom medlemsbladet er tilgjengelig digitalt og tilpasser seg overordnede endringer i mediebruk (for eksempel plattformuniversalitet, som tilpasning til mobiltelefon og iPad), vil bruken og relevansen kunne opprettholdes.

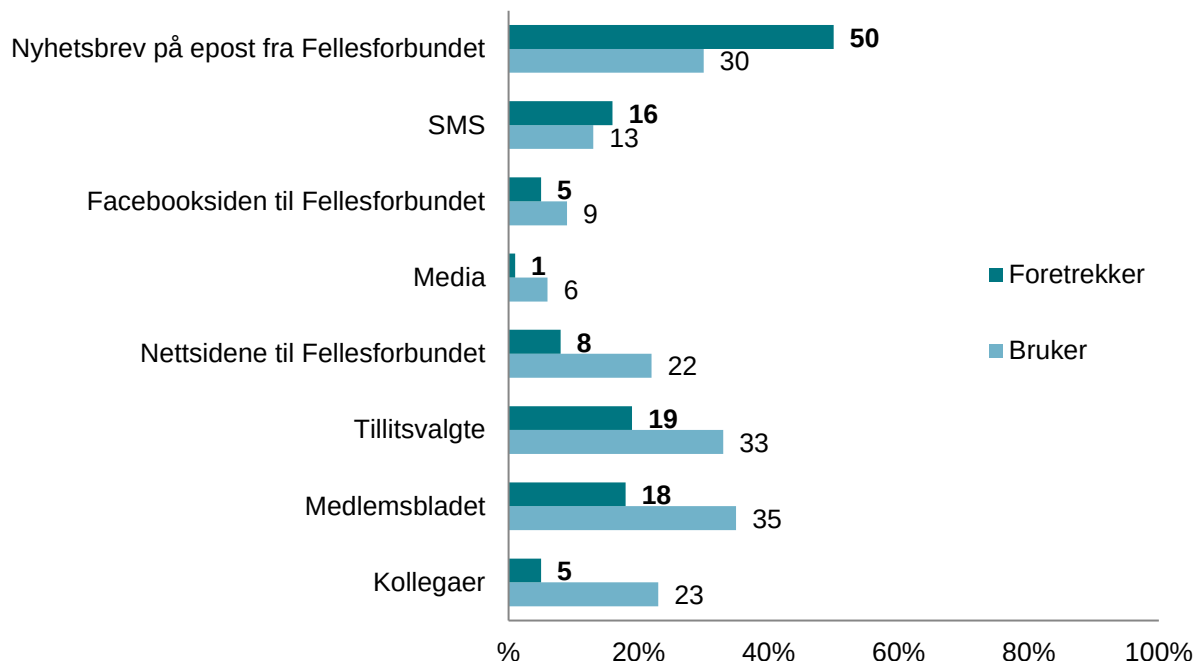
Når det gjelder bransjetilhørighet, ser vi at informasjon gjennom tillitsvalgte står særlig sterkt innen industri (38 %). Hotell-, restaurant- og reiselivsbransjen skiller seg ut med mer bruk av både e-post, SMS, nettsider og Facebook. Dette henger, naturlig nok, sammen med at det er flere unge ansatte i denne bransjen.

Vi har også spurt medlemmene hvordan de ville foretrekke å motta informasjon direkte fra Fellesforbundet. Som vi ser i figur 13, er nyhetsbrev på e-post den klart mest foretrukne informasjonskanalen, spesielt i de yngre aldersgruppene. Medlemsbladet foretrekkes av 1 av 3 over 60 år, men bare 7 % av dem under 30 år. Blant de unge er SMS langt mer populært enn hos eldre forbundsfeller. Det er likevel slik at 1 av 5 unge foretrekker informasjon fra tillitsvalgte, på linje med de eldre aldersgruppene.

Figur 13: På hvilken måte foretrekker du helst å få informasjon direkte fra Fellesforbundet?

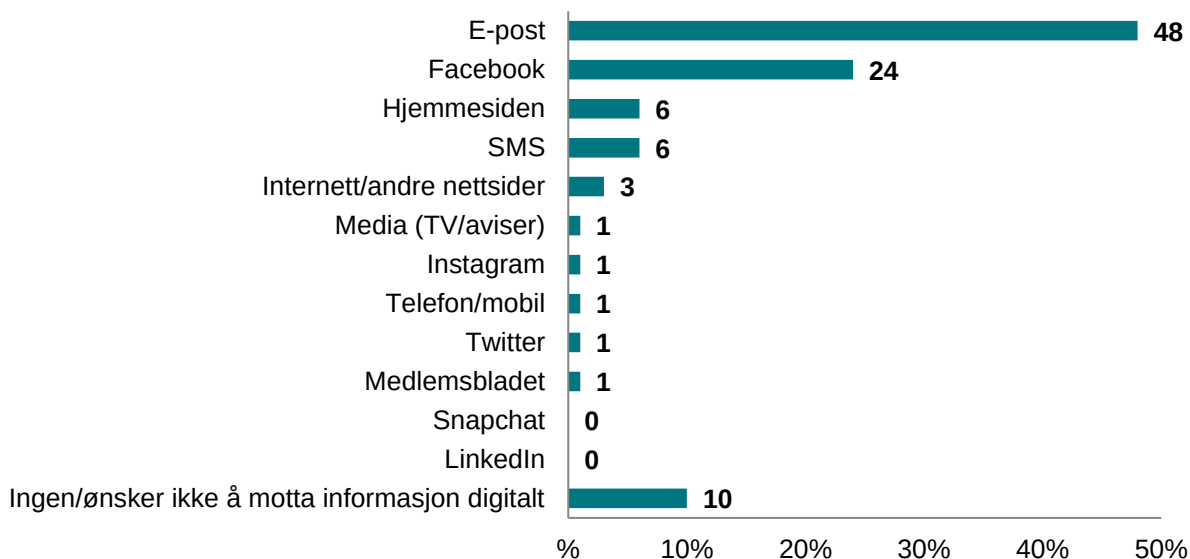

Kombinerer man resultatene fra disse to spørsmålene kan vi avdekke hvilke informasjonskilder som brukes «for mye» sammenlignet med hvordan medlemmene foretrekker å få informasjon, og hvilke kanaler medlemmene heller skulle ønske man brukte mer. I figur 14 er informasjonskildene sortert etter differanse mellom preferanse og bruk. Resultatene er ikke direkte sammenlignbare, fordi man kunne velge tre kilder for bruk, men bare én for preferanse, men *rangeringen* er likevel gjeldende. Kildene som gjerne kan brukes mer er øverst, mens kildene som muligens brukes «for mye» fra forbundets side er nederst.

Figur 14: Informasjonskilder rangert etter differanse mellom preferanse og bruk

Som vi har vært inne på over, går både den generelle mediebruken og bruken av kilder for informasjon fra Fellesforbundet i retning av digitale medier og vekk fra tradisjonelle kanaler og plattformer. Årets undersøkelse inneholder derfor et spørsmål om foretrukne digitale kanaler for informasjon fra Fellesforbundet.

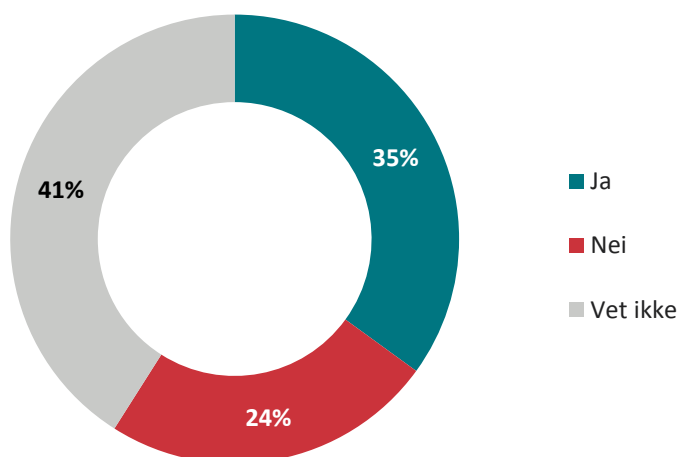
Figur 15 viser at klart flest ønsker å motta informasjon og nyheter på e-post. Nesten halvparten svarer dette, mens 1 av 4 ønsker info på Facebook. 6 % foretrekker Fellesforbundets hjemmeside eller SMS. Til sammen dekker altså disse fire kanalene de fleste av medlemmenes preferanse. Som forventet er det noen forskjeller mellom aldersgruppene. De unge foretrekker særlig Facebook, mens de eldre i større grad ønsker SMS eller ønsker ikke å motta nyheter og informasjon digitalt i det hele tatt.

Figur 15: Om du kunne velge, gjennom hvilke digitale kanaler foretrekker du å motta nyheter og informasjon fra Fellesforbundet?

1.7 Pensjonskapitalbevis

Debatten om pensjon er stadig aktuell, og det har vært en sterk vekst i utstedelsen av pensjonskapitalbevis de senere årene. Blant Fellesforbundets medlemmer er usikkerheten om dette stor: 41 % vet ikke om de har pensjonskapitalbevis. En drøy tredjedel svarer at de har dette, mens en fjerdedel ikke har det. Usikkerheten er størst blant de unge – 53 % av medlemmene under 30 år svarer at de ikke vet.

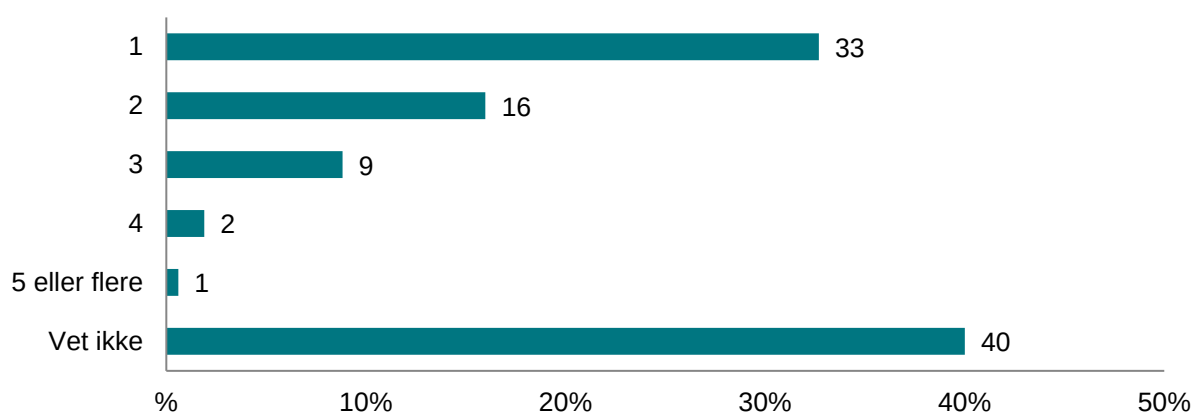
Figur 16: Har du pensjonskapitalbevis?

Blant dem som har pensjonskapitalbevis er det også en del usikkerhet knyttet til hvor mange man har. 40 % vet ikke, og også her er de unge overrepresentert. 47 % av medlemmene under 30 år vet ikke, mens dette «bare» gjelder 1 av 3 over 50 år. 33 % av dem som har pensjonskapitalbevis har ett, 16 % har to og 9 % har tre.

Figur 17: Hvor mange?

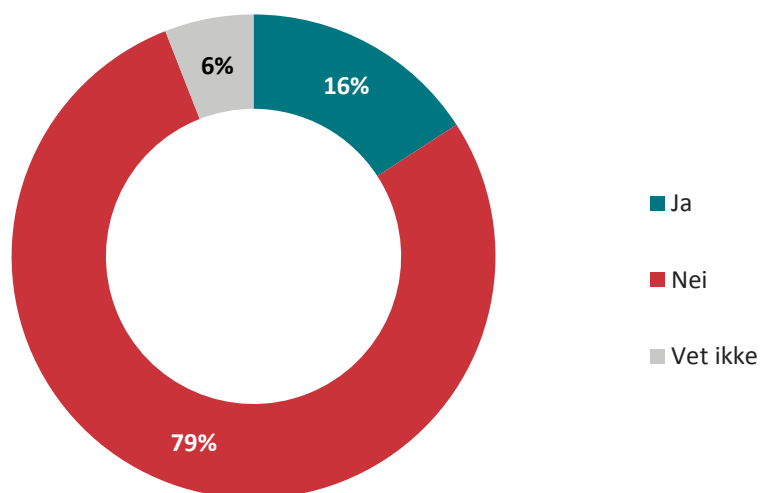
Filter: Har pensjonskapitalbevis (n=419)

Å slå sammen pensjonskapitalbevisene kan lønne seg, blant annet fordi det kan gi reduserte kostnader til administrasjon og gebyrer. De som har svart at de har ett pensjonskapitalbevis har fått oppfølgingsspørsmål om de har slått sammen tidligere bevis til ett. Som vi ser i figur 18, gjelder dette 16 % av de 252 medlemmene som nå har ett pensjonskapitalbevis. Hele 79 % har ikke slått sammen tidligere bevis til ett.

Figur 18: Har du slått sammen tidligere bevis til ett?

Filter: Har ett pensjonskapitalbevis (n=252)

2 Politiske preferanser og holdninger

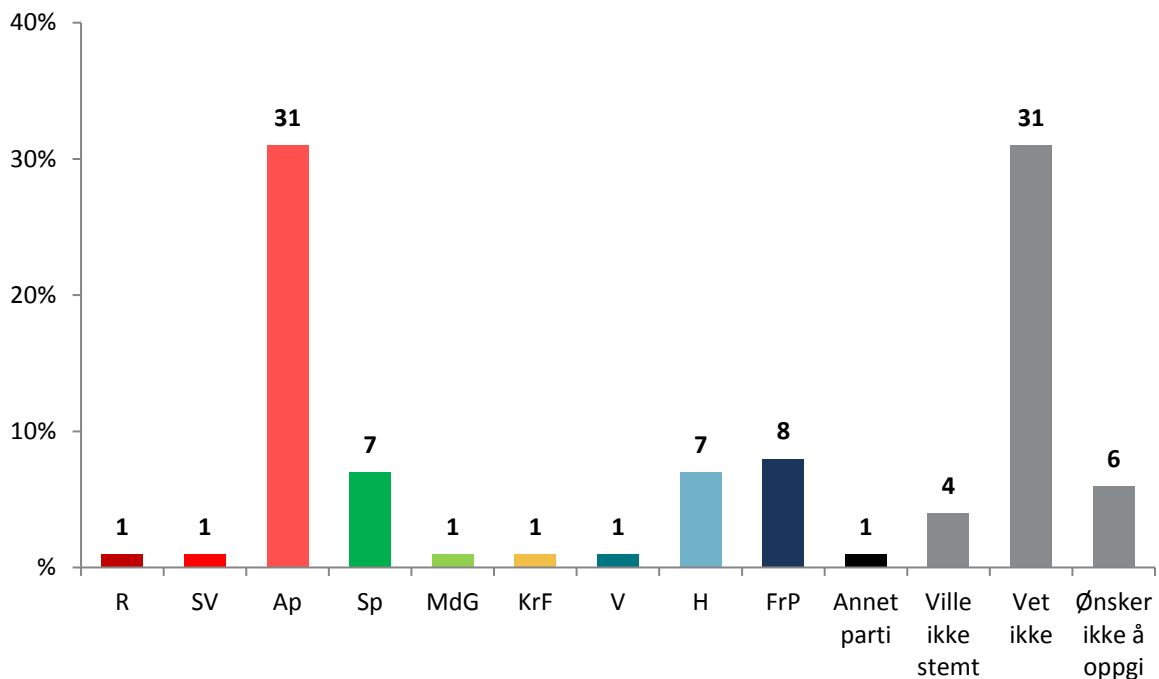
Dette kapitlet tar for seg partipreferanser og politiske holdninger blant Fellesforbundets medlemmer. Vi har bedt medlemmene ta stilling til

- partipreferanse
- hvilke politiske saker som er viktigst ved valg av parti
- holdninger til offentlige myndigheters rolle i næringslivet
- synet på regjeringens arbeid med sysselsetting og arbeidsledighet

2.1 Partipolitiske preferanser

I 2017 er det stortingsvalg, og «den lange valgkampen» har i høyeste grad startet. Arbeid og sysselsetting tegner til å bli et viktig tema, med klare fronter i viktige saker mellom fagbevegelsen og den sittende regjeringen. Selv om det finnes velgere av alle partier blant Fellesforbundets medlemmer, er det ingen tvil om at Arbeiderpartiet (Ap) har en særstilling. Figur 19 viser tallene for hele utvalget, inkludert dem som ikke har bestemt seg, ikke vil oppgi partivalg eller ikke ville ha stemt. 31 % ville ha stemt Ap. Deretter følger Fremskrittspartiet (FrP), Senterpartiet (Sp) og Høyre. Vi ser imidlertid at hele 31 % ikke vet hva de vil stemme.

Figur 19: Hvis det var Stortingsvalg i morgen, hvilket politisk parti ville du ha stemt på?

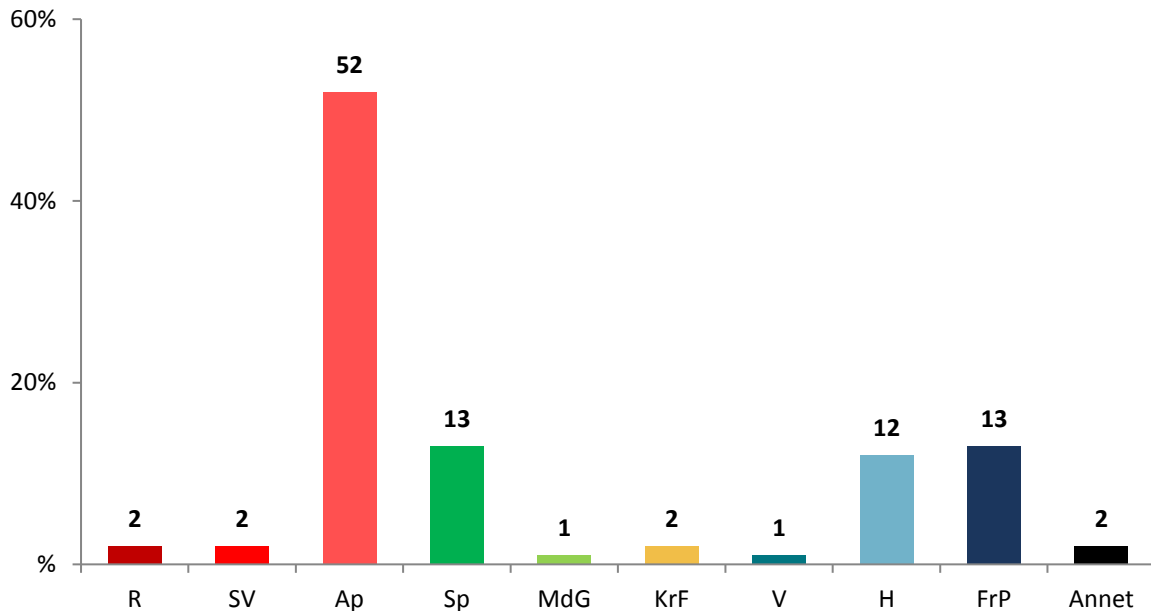

La oss så se på fordelingen blant dem som oppgir partipreferanse, slik man vanligvis gjør i politiske meningsmålinger. I figur 20 ser vi at Aps oppslutning ligger på 52 % blant Fellesforbundets medlemmer. Bakgrunnstallene viser at oppslutningen stiger med alderen. Blant de store bransjene har Ap størst oppslutning i hotell-, restaurant- og reiselivsbransjen (65 %). Partiet står også sterkt innen industri (55 %) og byggfag (50 %). Oppslutningen om Ap er lavest innenfor bil- og flyverksted (35 %).

Den potensielle regjeringsskammeraten Sp flyr høyt også blant Fellesforbundets medlemmer, og oppnår 13 %. De to regjeringspartiene Høyre og Frp får til sammen 25 %. Partiene til venstre for Ap, Sosialistisk Venstreparti (SV) og Rødt (R), får kun 2 % hver.

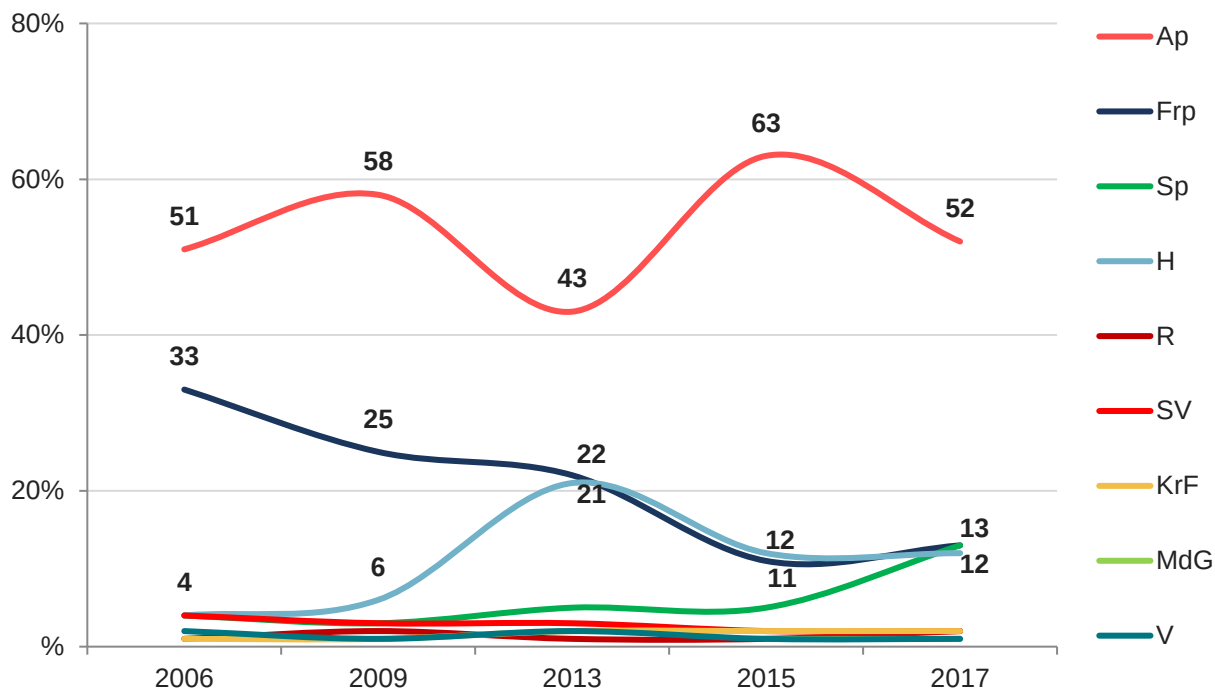
Figur 20: Hvis det var Stortingsvalg i morgen, hvilket politisk parti ville du ha stemt på?

Filter: Har bestemt seg for parti (n=714)

I figur 21 kan vi se utviklingen siden undersøkelsen i 2006. I 2015 var oppslutningen om Ap langt høyere enn i 2017, men dette er likevel vesentlig mer enn i 2013. De to kanskje mest merkbare tendensene er Frps nedgang og Sps fremgang. 33 % av Fellesforbundets medlemmer ville stemt Frp i 2006, mens andelen har vært 12-13 % de siste årene. Det kan altså se ut til at Frps stilling som «det nye arbeiderpartiet» er svekket. For Senterpartiet sin del ser det ut til at fremgangen de har opplevd på alle målinger den siste tiden også gjelder Fellesforbundets medlemmer.

Vi kan også nevne at Høyre nesten har fått halvert sin stemmeandel blant Fellesforbundets medlemmer siden de tok over regjeringskontorene i 2013. Regjeringspartiene er med andre ord sterkt svekket, og det ser ikke ut til at medlemmene er fornøyde med den sittende regjeringen. De øvrige partiene har ikke opplevd noen utvikling verken i den eller andre retningen, med unntak av SVs gradvise tilbakegang fra 4 % til 2 % mellom 2006 og 2017.

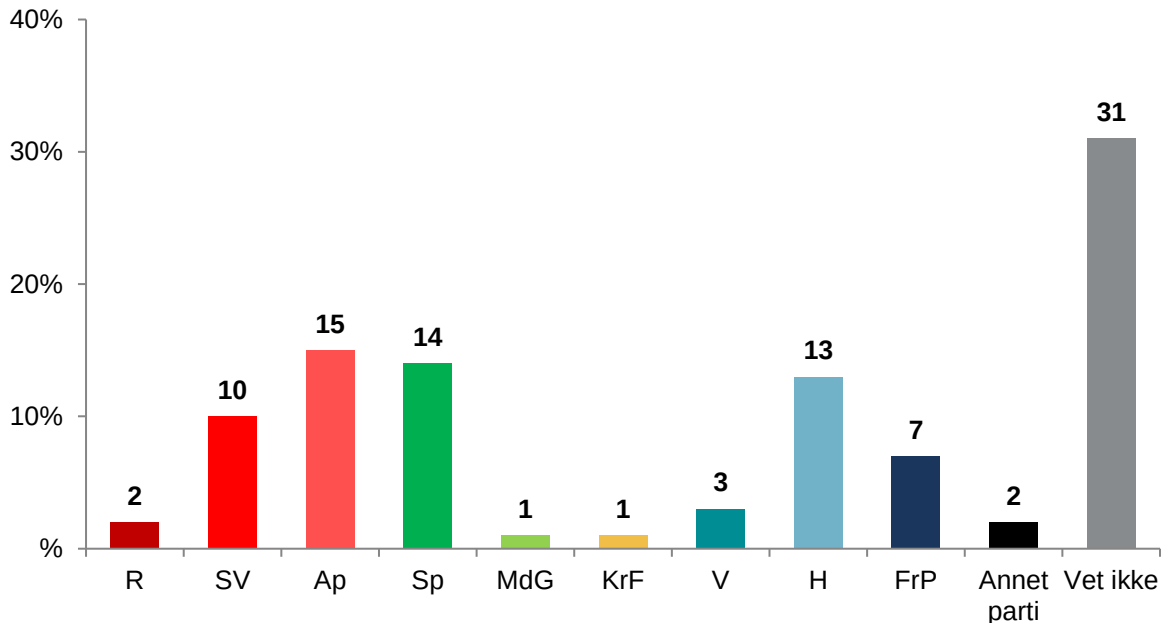
Figur 21: Hvis det var Stortingsvalg i morgen, hvilket politisk parti ville du ha stemt på?

Valgforskningen har gjennom en årrekke vist at mange velgere har et «partisett», det vil si et fåtall partier, gjerne med politisk nærhet, som de kunne tenke seg å stemme på. Hvilket parti de ender med å stemme, kan avhenge av samfunnsutviklingen og hvilke saker som er på dagsorden. I politiske undersøkelser spør vi derfor vanligvis om folks annenpreferanse for parti, altså hvilket parti de ville ha stemt på utenom det partiet som de er mest enig med. Alle som har svart på hvilket parti de helst vil stemme på har også fått spørsmål om annenpreferanse, jf. figur 22.

31 % av de spurte vet ikke hva som er deres andrevalg. Fordelingen er ganske jevn mellom partiene Ap, Sp, Høyre og SV, alle med mellom 10 og 15 %. Mange har sitt andrevalg innenfor den samme blokken som deres førstevalg befinner seg i, som forskningen om partisett viser. Dette gjelder særlig for Høyre og Frp. 52 % av Frp-velgerne har Høyre som sitt andrevalg, mens andelen er 41 % motsatt vei. Det er likevel slik at 19 % av Høyre-velgerne og 15 % av Frp-velgerne har Ap som sin annenpreferanse. Ap som andrevalg står, ikke uventet, sterkest hos Sp-velgere (58 %) og SV-velgere (53 %).

Figur 22: Hvilket parti mener du står nærmest ditt politiske standpunkt utenom det partiet du ville ha stemt på?

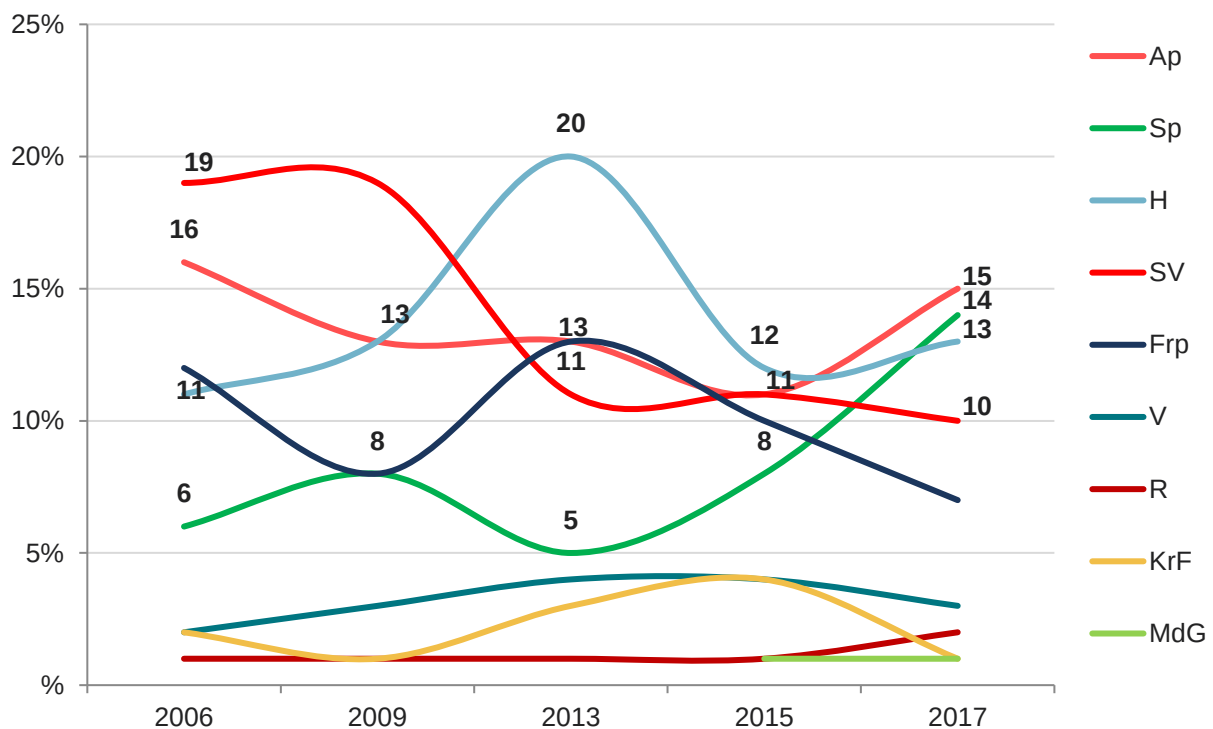
Filter: Har bestemt seg for parti (n=714)

Også her har vi muligheten til å studere utviklingen siden 2006. Den er noenlunde lik utviklingen for førstevalg, altså en klar nedgang for regjeringspartiene siden 2013 og en sterk fremgang for Sp ved den siste målingen. Vi noterer oss også at SVs oppslutning som annenpreferanse har blitt nesten halvert siden 2006.

Figur 23: Hvilket parti mener du står nærmest ditt politiske standpunkt utenom det partiet du ville ha stemt på?

Filter: Har bestemt seg for parti (n=714)

Vi har også stilt spørsmål om hva medlemmene stemte ved stortingsvalget i 2013. Dette muliggjør en overgangsmatrise (tabell 4) som sammenstiller dagens partipreferanse med den i 2013. Tallene i diagonalen i fet skrift viser partiloyaliteten, altså andelen som sier at de vil stemme på samme parti nå som de gjorde ved forrige stortingsvalg. Som vi ser i tabellen, har Ap den høyeste lojaliteten (87 %) blant Fellesforbundets medlemmer, etterfulgt av Sp (83 %). Videre ser vi noen interessante trekk for overganger mellom partiene. For eksempel vil nesten 1 av 10 Ap-velgere fra 2013 nå stemme Sp, mens henholdsvis 16 % av Høyre-velgerne og 15 % av Frp-velgerne fra 2013 nå velger Ap. For mange av partiene er det snakk om såpass små baser at det ikke gir mening å kommentere endringer.

Tabell 4: Overgangsmatrise – valg 2013 til partipreferanse i dag

Filter: Vet hvilket parti de ville stemt på hvis valg i morgen (n=714)

Hvis det var Stortingsvalg i morgen, hvilket politisk parti ville du ha stemt på?	Hvilket parti stemte du på ved stortingsvalget i 2013?										
	Total	R	SV	Ap	MDG	Sp	KrF	V	H	Frp	Stemte ikke
Antall int.	714	12	16	308	9	42	14	4	102	89	45
R	2 %	83 %		1 %		2 %		25 %	1 %		2 %
SV	2 %		63 %	1 %							
Ap	52 %	8 %	31 %	87 %	11 %	12 %	14 %	75 %	16 %	15 %	42 %
MDG	1 %				56 %						
Sp	13 %			9 %	22 %	83 %	7 %		7 %	3 %	13 %
KrF	2 %						79 %		1 %		4 %
V	1 %		6 %		11 %			0 %	3 %		4 %
H	12 %			1 %					63 %	10 %	11 %
Frp	13 %	8 %		1 %					7 %	70 %	22 %

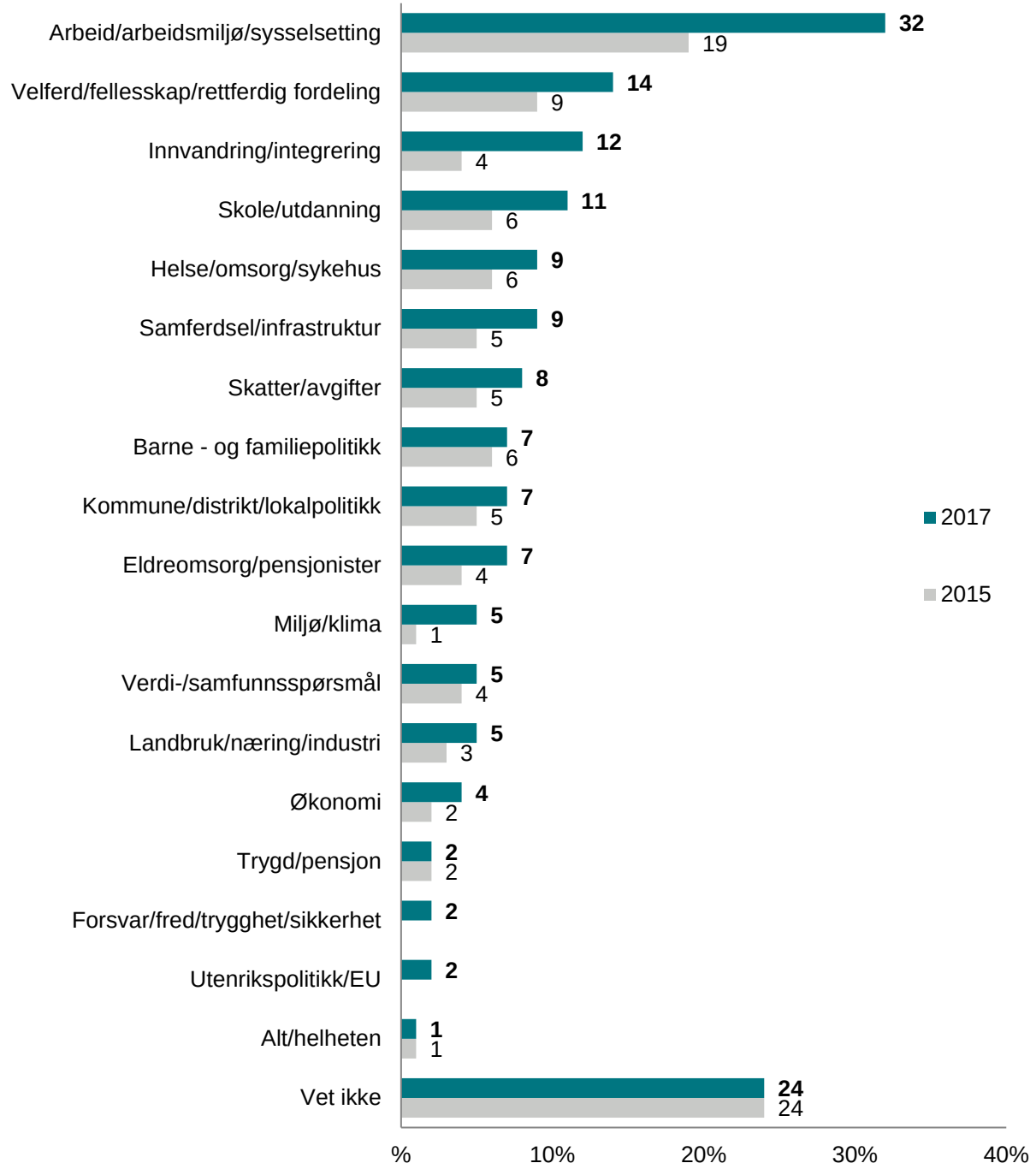
2.2 Viktige saker ved valg av parti

Som vi var inne på over, kan hvilke saker som havner på dagsorden bidra til å avgjøre hva som blir valgresultatet. Vi stilte medlemmene et åpent spørsmål om hvilke politiske saker som er viktigst for dem ved valg av parti. Respondentene kunne svare flere saker, og svarene er kodet i etterkant for å kunne analysere resultatene systematisk. Figur 24 viser fordelingen for de forskjellige politiske saksområdene.

Generelt er det flere som nevner de ulike saksområdene enn ved forrige undersøkelse. Som vi ser, er arbeid og sysselsetting det klart viktigste politikkområdet for Fellesforbundets medlemmer. Mens 19 % svarte dette ved undersøkelsen i 2015, svarer nå hele 32 % at det er viktigst ved valg av parti. Deretter følger velferd og fordeling, som må sies å være relatert til arbeid og sysselsetting.

Klart flere enn før svarer innvandring og integrering. Dette er kanskje ikke så rart, med tanke på hvor høyt flyktning- og innvandringsdebatten har vært på agendaen de siste årene. Også skole og utdanning, helse og omsorg og samferdsel og er viktige saker for mange. Som i 2015 svarer omtrent 1 av 4 at de ikke vet hvilke saker som er viktigst når de velger parti.

Figur 24: Hvilke politiske saker er viktigst for deg når du velger parti?

Både arbeid/sysselsetting og velferd/fordeling er klart viktigere for dem over 50 år enn de yngre medlemmene. I de store bransjene nevnes arbeid og sysselsetting oftest av medlemmer innen byggfag (38 %) og industri (37 %). Det nevnes også klart oftere av medlemmer på venstresiden (51 %) enn sentrum (22 %) og høyresiden (21 %). Både innvandring/integrering og samferdsel/infrastruktur gir motsatt bilde. 30 % av medlemmene som vil stemme Høyre eller Frp synes at innvandring og integrering er blant de viktigste

sakene, mot 8 % av velgerne på venstresiden. For samferdsel og infrastruktur er tallene 19 % for høyresiden og 4 % for venstresiden. Andel som er opptatt av samferdsel og infrastruktur saksområde følger et klart aldersmønster: 12 % av dem under 30 % nevner det, mot bare 5 % av medlemmene over 60 år.

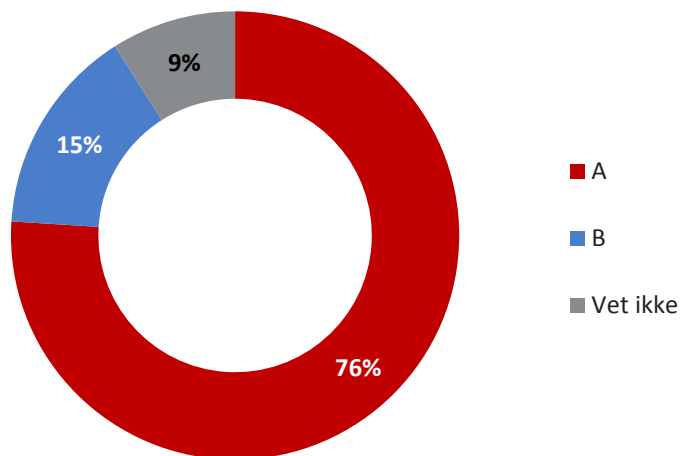
2.3 Holdninger til myndigheter og næringsliv

Som i flere av de tidligere undersøkelsene har vi stilt medlemmene noen holdningsspørsmål knyttet til aktuelle politiske saker. Denne gangen har vi konsentrert oss om myndighetenes rolle overfor næringslivet. I det første spørsmålet skulle respondentene ta stilling til to personer som kommer med hvert sitt utsagn, og si hvem de er mest enig med. Person A gir uttrykk for at offentlige myndigheter bør spille en aktiv rolle, mens person B mener at myndighetene ikke skal involvere seg i næringslivet. Som figur 25 viser, er det et soleklart flertall som er tilhengere av en aktiv politikk fra myndighetenes side. Bare 15 % synes ikke at et levedyktig næringsliv skal ha hjelp fra myndighetene.

Figur 25: Hvem er du mest enig med?

A: Offentlige myndigheter bør spille en aktiv rolle for å sikre et levedyktig næringsliv

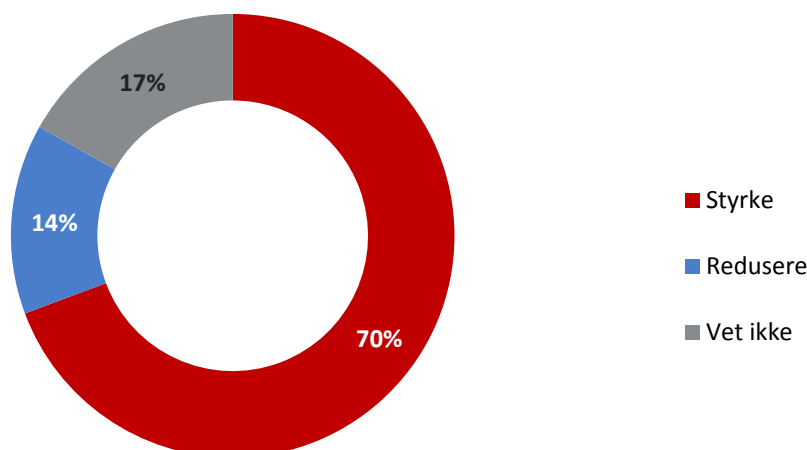
B: Et levedyktig næringsliv er ikke avhengig av myndighetenes hjelp

Det er et klart flertall innen alle undergrupper som er for en aktiv offentlig involvering, inkludert de politiske blokkene. Velgerne på venstresiden er overveldende enig med utsagn A (87 %), men også på høyresiden er 66 % enige og bare 29 % uenige. De unge er i mindre grad enn andre enige med A (69 %), men det er også flere under 30 år som er usikre (13 %).

Respondentene er deretter blitt stilt et beslektet, men noe mer konkret spørsmål om styrking eller reduksjon av det statlige eierskapet i næringslivet for å sikre arbeidsplasser. Nok en gang svaret et markant flertall at de mener det offentlige bør spille en aktiv rolle. 70 % synes at staten bør styrke sitt eierskap. Forskjellene mellom undergruppene er omtrent tilsvarende som for spørsmålet over. De unge er noe mer skeptiske og usikre enn andre, mens et flertall av både venstre-, sentrums- og høyreorienterte velgere er for at staten skal styrke heller enn å redusere eierskapet.

Figur 26: Mener du at staten bør styrke eller redusere sitt eierskap i næringslivet for å sikre arbeidsplasser i Norge?

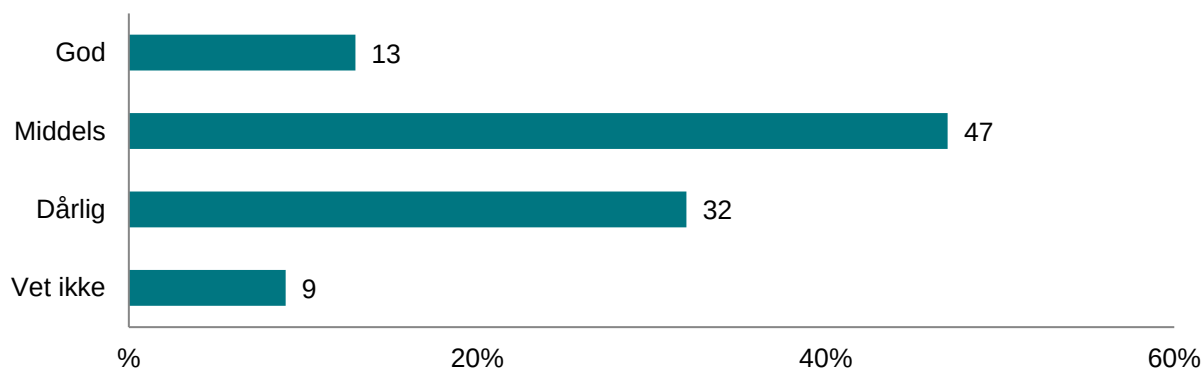

2.4 Synet på regjeringens ledighetspolitikk

Til sist i dette kapitlet skal vi ta for oss spørsmålet om medlemmenes syn på regjeringens politikk når det gjelder å skape nye arbeidsplasser og redusere ledigheten. Med tanke på medlemmenes politiske preferanse, er det ikke vanskelig å se for seg en viss skepsis. Figur 27 viser at det er få av Fellesforbundets medlemmer som er fornøyde med regjeringens jobb på dette området. Kun 13 % mener at regjeringen gjør en god jobb. Det er likevel «bare» en tredjedel som synes at regjeringen gjør en dårlig jobb for å redusere ledigheten, mens nesten halvparten gir regjeringen middels karakter. Bildet er altså klart, men det er kanskje litt overraskende at ikke enda flere synes regjeringen gjør en dårlig jobb.

Blant undergruppene finner vi at Oslo-medlemmene er mer positive til regjeringen enn gjennomsnittet – 19 % synes at regjeringen gjør en god jobb. Andelen som mener at de gjør en dårlig jobb er størst blant eldre, dem med lang fartstid i forbundet og medlemmer innen industri.

Figur 27: Synes du dagens regjering gjør en god, middels eller dårlig jobb for å skape nye arbeidsplasser og redusere ledigheten?

3 Medievaner

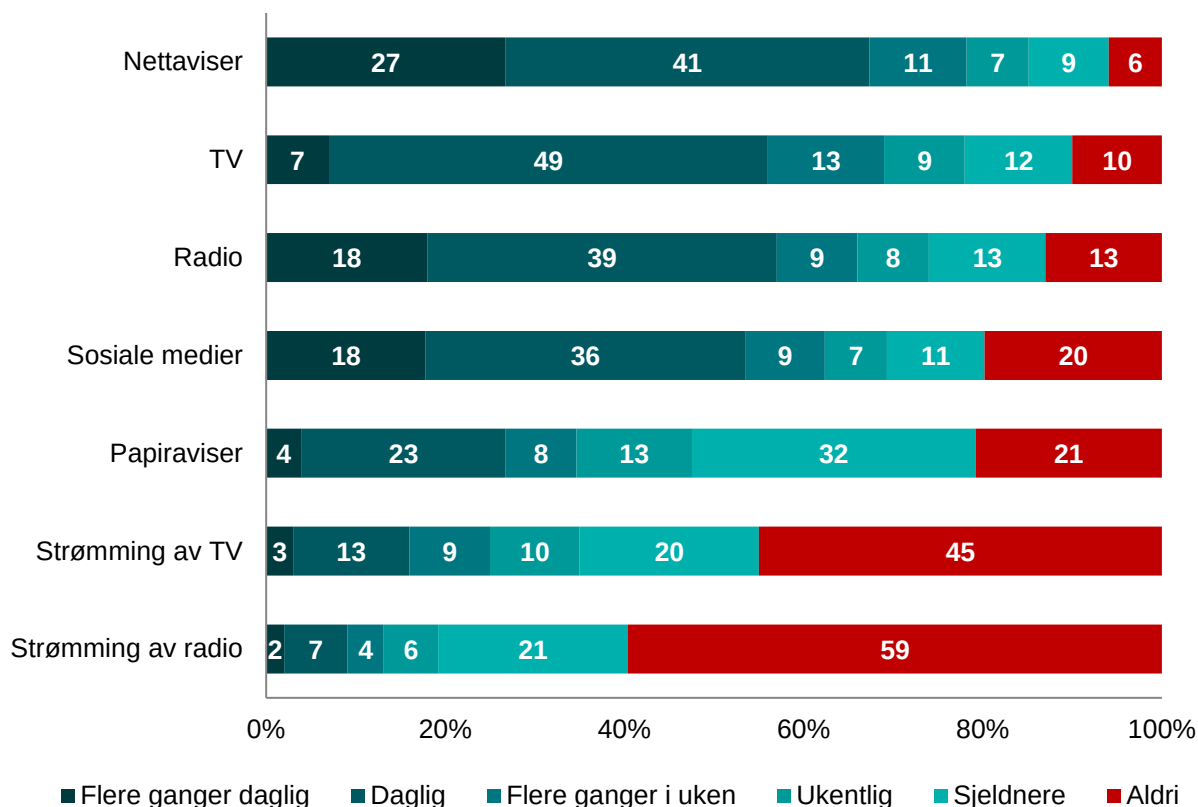
En organisasjon som kjenner sine medlemmer vil lettere kunne ta gode og velinformerte avgjørelser. Kartlegging av medlemsmassens medievaner er viktig for å skape forståelse for medlemmenes kilder til nyheter og for å kunne tilpasse kommunikasjonen. I dette kapitlet skal vi først ta for oss medlemmenes nyhetskonsument i ulike medier, før vi ser nærmere på bruken av sosiale medier.

3.1 Nyhetskonsument

Som i befolkningen for øvrig, er nettaviser og TV de mest brukte nyhetsmediene blant Fellesforbundets medlemmer. 7 av 10 bruker nettaviser hver dag, mens over halvparten ser nyheter på TV hver dag. Radio er fortsatt også en viktig nyhetskanal for mange, og er nesten like hyppig brukt som TV. Fordelingen mellom «flere ganger daglig» og «daglig» for nettaviser, TV og radio kan tyde på at mange medlemmer hører på radio og sjekker nettaviser flere ganger gjennom dagen, mens man gjerne får med seg én nyhetssending på TV i løpet av dagen.

Som i samfunnet for øvrig taper papiravisene terreng. Drøyt 1 av 4 leser papiravis daglig, og 1 av 5 leser aldri papiravis for å holde seg oppdatert på nyheter. Sosiale medier vokser stadig som nyhetsskilde, men er foreløpig ikke like mye brukt som nettaviser, TV og radio. De to nederste mediene, strømming av TV og radio, er nye svaralternativer i år. Det er foreløpig ikke så mange som bruker disse ofte for å få med seg nyheter, men totalt sett bruker 55 % strømming av TV og 41 % strømming av radio.

Figur 28: Hvor ofte bruker du følgende medier for å holde deg oppdatert på nyheter?

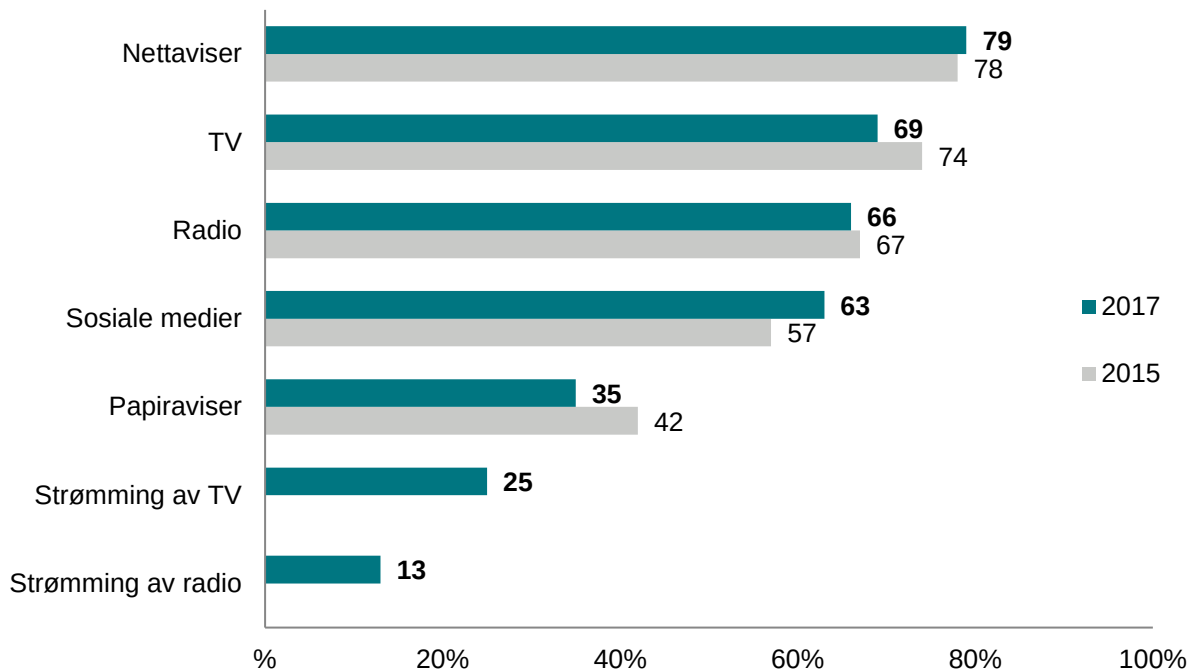

Her ser vi den samme generasjonseffekten som vi har sett tidligere, og som vi ser i samfunnet for øvrig: De eldste, og følgelig en del av dem med lang fartstid i forbundet, bruker i større grad enn de yngre tradisjonelle medier som TV, papiraviser og radio. De yngre medlemmene søker langt oftere nyheter fra sosiale medier.

Forskjellene fra forrige undersøkelse er fremstilt i figur 29. Stolpene viser andelen som bruker de ulike mediene til å få med seg nyheter flere ganger i uka eller oftere. Selv om det bare har gått to år, har bruken av sosiale medier økt med 6 prosentpoeng. Dette rimer godt med den rivende utviklingen i og spredningen av sosiale medier i samfunnet for øvrig. Nettaviser og radio holder seg noenlunde stabilt, mens TV og papiraviser går ned med henholdsvis 5 og 7 prosentpoeng. Det er altså ikke slik at alle tradisjonelle medier taper terreng i stor stil.

Figur 29: Hvor ofte bruker du følgende medier for å holde deg oppdatert på nyheter?

Filter: Bruker mediet til å konsumere nyheter minimum flere ganger i uka

Vi har også spurt medlemmene om hvilke papir- og nettaviser og TV- og radiokanaler de bruker oftest. Spørsmålene ble stilt til dem som svarte at de brukte de ulike mediene flere ganger i uka eller oftere. Resultatene er fremstilt i tabellen under, med de tre mest brukte uthevet.

Blant papiravisene er lokalaviser soleklart mest lest. Deretter følger VG og Dagbladet, hvor førstnevnte er vesentlig mer populær enn sistnevnte. Det samme ser vi for bruk av nettaviser, hvor VG troner på topp. Omtrent halvparten så mange leser Dagbladet på nett, mens en tredjedel av de spurte leser lokalaviser på nett.

For TV-kanalene er det NRK1 som troner øverst på nyhetstoppen, litt foran TV2. En anseelig andel benytter TV2 Nyhetskanalen, mens de øvrige kanalene har lav oppslutning. Fellesforbundets medlemmer hører mest nyheter på P4 og NRK P1, etterfulgt av Radio Norge og NRK P3.

Tabell 5: Hvilke papiraviser/nettaviser/TV-kanaler/radiokanaler bruker du oftest for å holde deg oppdatert på medier?*Flere svar mulig**Filter: Bruker mediet til å konsumere nyheter minimum flere ganger i uka*

Papiraviser (n=407)		Nettaviser (n=941)		TV-kanaler (n=930)		Radiokanaler (n=820)	
Lokalaviser	68 %	VG	72 %	NRK1	66 %	P4	36 %
VG	27 %	Dagbladet	35 %	TV2	61 %	NRK P1	34 %
Dagbladet	13 %	Lokalaviser	32 %	TV2 Nyhetskanalen	17 %	Radio Norge	17 %
Aftenposten	7 %	Aftenposten	13 %	NRK2	3 %	NRK P3	15 %
Adresseavisen	6 %	Adresseavisen	8 %	NRK3	1 %	Nærradio	4 %
Bergens Tidende	6 %	Bergens Tidende	7 %	TV Norge	1 %	NRK P2	4 %
Dagens Næringsliv	4 %	Dagens Næringsliv	4 %	Andre	4 %	Andre	20 %
Klassekampen	3 %	Stavanger Aftenblad	3 %				
Stavanger Aftenblad	3 %	Klassekampen	2 %				
Dagsavisen	1 %	Dagsavisen	1 %				
Fædrelandsvennen	1 %	Fædrelandsvennen	1 %				
Andre	12 %	Andre	35 %				

Bakgrunnstallene viser en rekke aldersmessige og geografiske forskjeller. Lokalaviser (papir) er hyppigere lest av eldre enn yngre. VG og Dagbladets papirutgaver, derimot, er mer populære blant yngre enn blant eldre medlemmer. Riksdekkende aviser som Dagbladet, Aftenposten, Dagens Næringsliv, Klassekampen og Dagsavisen er langt hyppigere lest blant medlemmer i Oslo enn de er blant medlemmer bosatt i andre deler av landet, som oftere leser sine egne regional- og lokalaviser. Det kan også nevnes at vi i mindre grad enn tidligere finner at medlemmer på venstresiden leser papiraviser hyppigere enn medlemmer på høyresiden.

Når det gjelder nettaviser er forskjellene langt mindre. Vi finner forventede regionale mønstre, ved at vestlendinger leser Bergens Tidende og Stavanger Aftenblad, medlemmer bosatt i Midt-Norge leser Adresseavisen og så videre.

I likhet med undersøkelsen i 2015, er generasjonsforskjellene tydelige når det gjelder TV og radio. Eldre medlemmer bruker NRK1/P1 oftere enn yngre medlemmer. Mens NRK1 er den klart mest foretrukne nyhetskanalen blant eldre medlemmer, er TV2 hakket mer populært blant dem under 30 år. Forskjellene mellom generasjonene har imidlertid blitt mindre siden forrige undersøkelse. NRK har styrket sin stilling blant de unge, og litt flere eldre ser på TV2. En slik tilnærming mellom generasjonene er for øvrig en tendens vi ser også ellers i

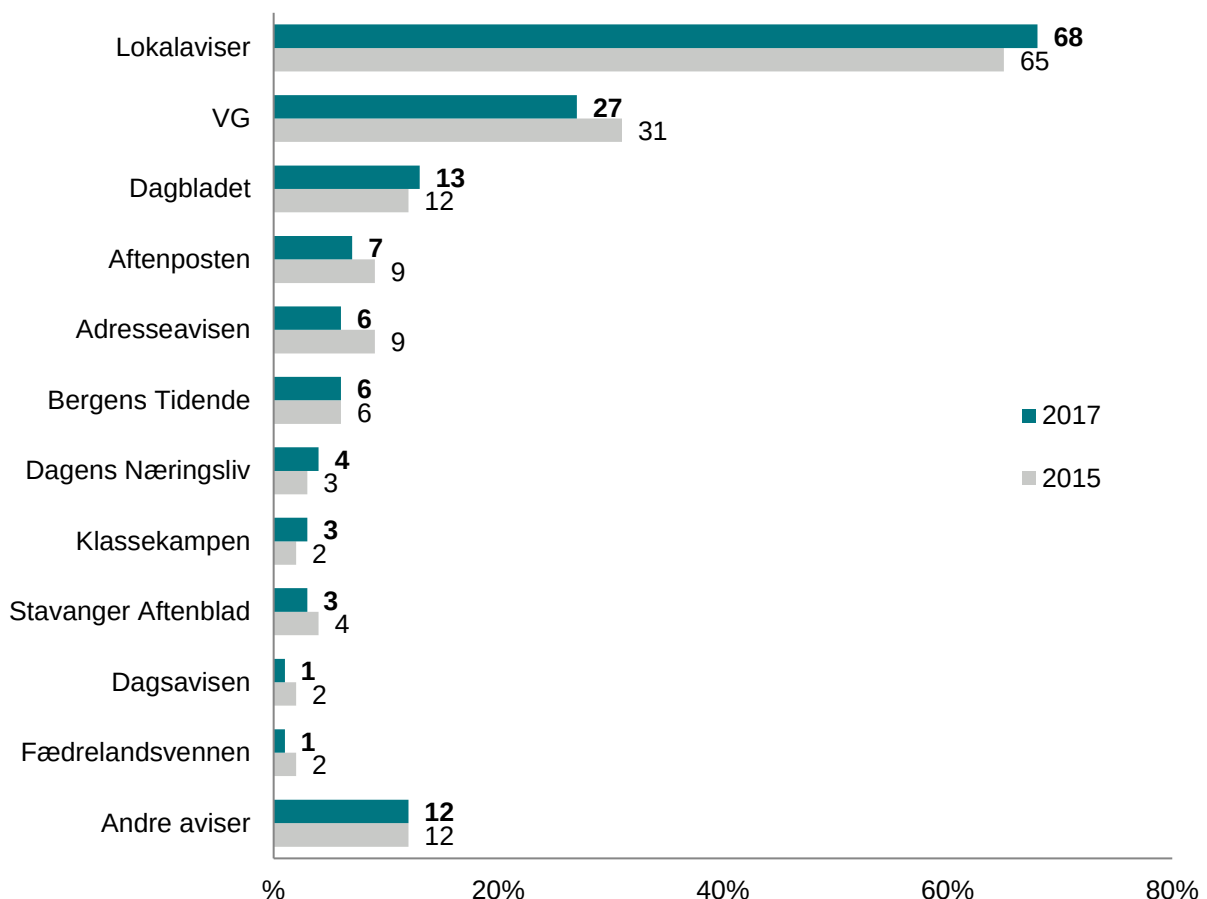
samfunnet. Unge og eldre har blitt likere med hensyn til handlinger, holdninger og verdier¹. Totalt sett har NRK blitt mer populære blant Fellesforbundet medlemmer siden 2015, på bekostning av TV2, P4 og Radio Norge (se figur 32 og 33).

Vi finner også en del forskjeller mellom medlemmer med ulikt politisk ståsted. Medlemmer på høyresiden leser sjeldnere lokalaviser enn andre. De bruker NRK1/P1 mindre – og TV2 og Radio Norge mer – enn sentrums- og venstreorienterte.

For å tydeliggjøre utviklingen for de ulike mediene siden undersøkelsen i 2015, har vi laget et diagram for hver av dem nedenfor (figur 30-33). Blant papiravisene ser vi at lokalavisene har styrket sin stilling, mens litt færre av medlemmene nå leser VG for å holde seg oppdatert på nyheter. Det er svært små endringer når det kommer til nettaviser. Som vi kommenterte over, er NRK mer populære enn i 2015, både på TV og radio. Det kommer særlig av at flere unge bruker NRK. Samtidig ser vi en liten nedgang for kommersielle medier som TV2, P4 og Radio Norge. Alle disse er mindre brukt av medlemmer under 30 år enn i 2015.

Figur 30: Hvilke papiraviser bruker du oftest for å holde deg oppdatert på nyheter?

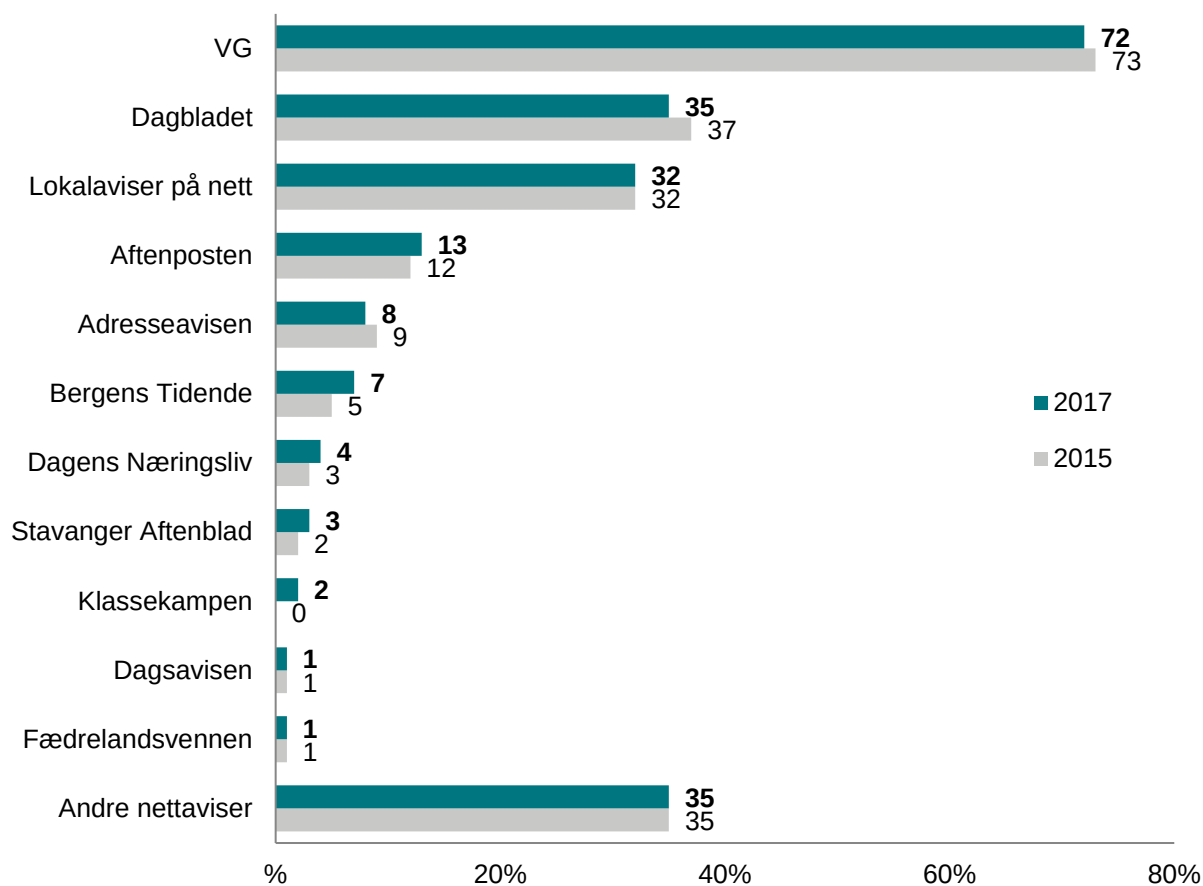
Filter: Bruker papiraviser til å lese nyheter minimum flere ganger i uka (n=407)

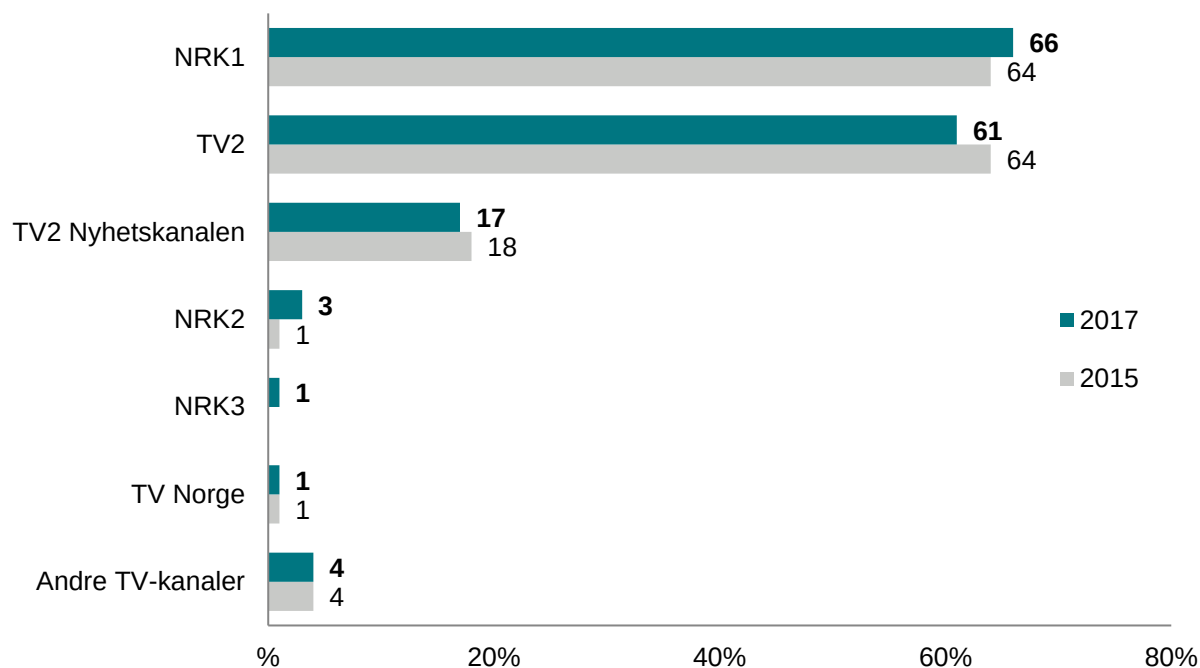
¹ Dette har vi fanget opp blant annet i *Norsk Monitor*, en stor, sosiokulturell undersøkelse som Ipsos har gjennomført annethvert år over en hel generasjon (1985-).

Figur 31: Hvilke nettaviser bruker du oftest for å holde deg oppdatert på nyheter?

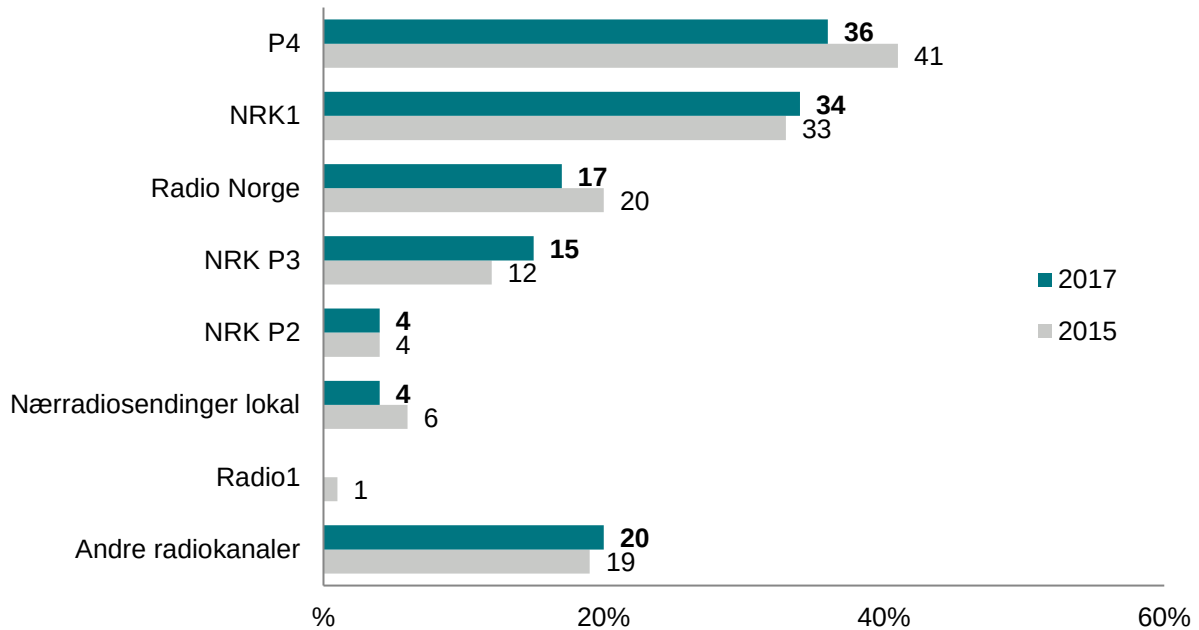
Filter: Bruker nettaviser til å lese nyheter minimum flere ganger i uka (n=941)

Figur 32: Hvilke TV-kanaler bruker du oftest for å holde deg oppdatert på nyheter?

Filter: Bruker TV-kanaler til å se nyheter minimum flere ganger i uka (n=930)

Figur 33: Hvilke radiokanaler bruker du oftest for å holde deg oppdatert på nyheter?
 Filter: Bruker radiokanaler til å høre nyheter minimum flere ganger i uka (n=820)

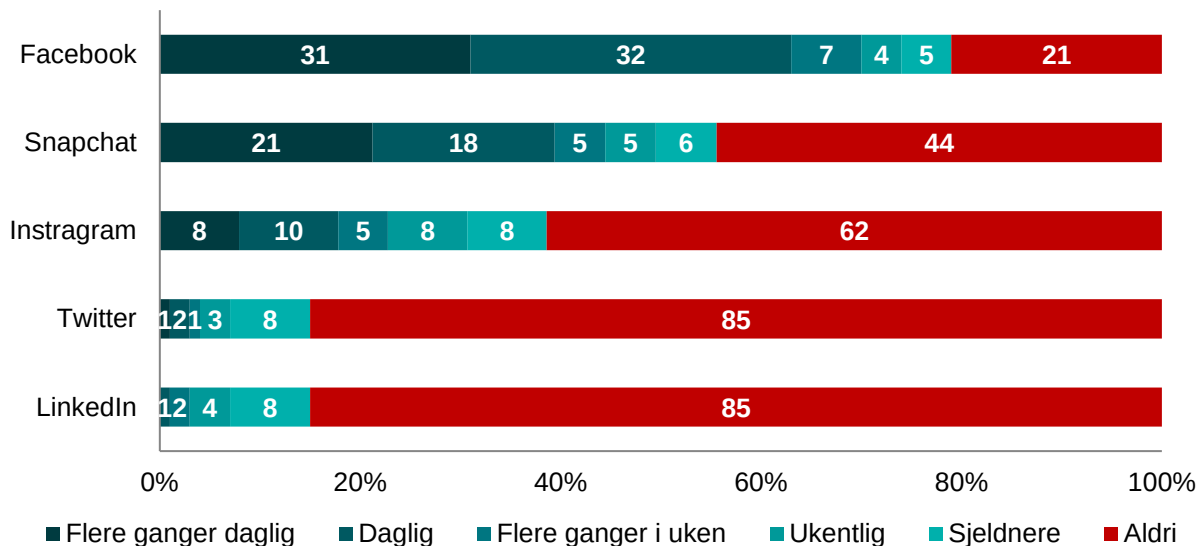

3.2 Sosiale medier

Fremveksten av sosiale medier er ubestridt. Slike medier brukes i økende grad som nyhetskilde, og ikke bare en kanal for å følge med på venner og kjente. Vi har kartlagt bruken av sosiale medier blant Fellesforbundets medlemmer både i 2015 og 2017.

Som det fremgår av figur 34, er Facebook det klart mest brukte sosiale mediet blant medlemmene. Dette er kanskje ikke så overraskende, og i tråd med befolkningen for øvrig. Totalt bruker 63 % av medlemmene Facebook daglig, 39 % bruker Snapchat daglig og 18 % bruker Instagram daglig. Twitter og LinkedIn er lite brukt blant medlemmene, og er neppe aktuelle som informasjonskanaler for forbundet med det første.

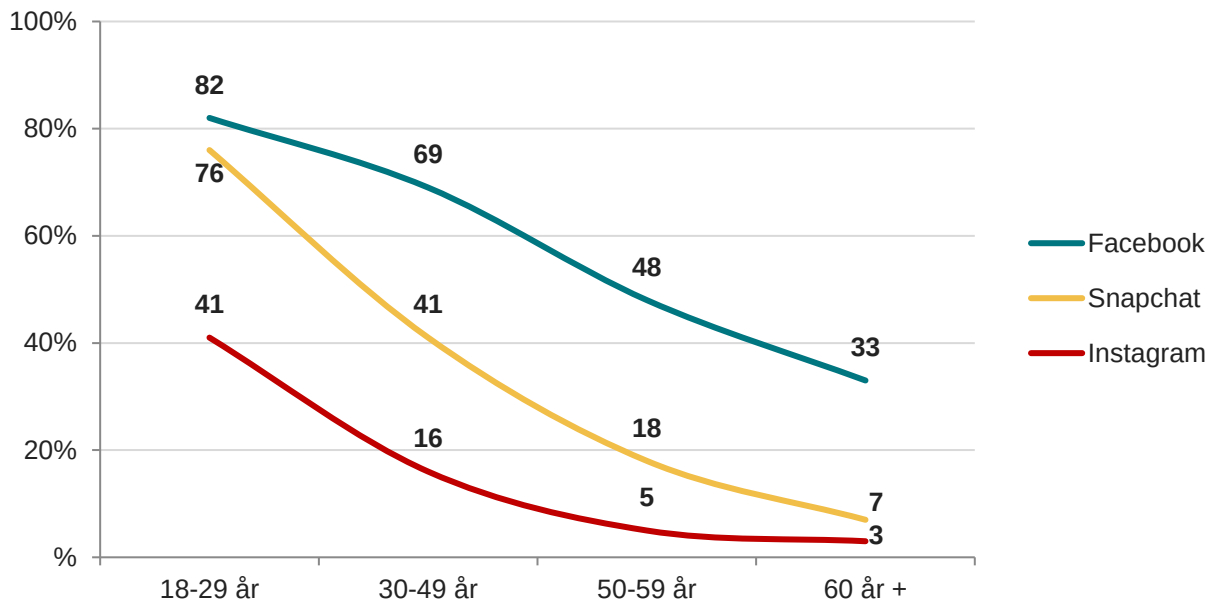
Figur 34: Hvor ofte bruker du følgende sosiale medier?

Både Facebook, Snapchat og Instagram brukes langt mer av yngre enn eldre medlemmer, slik vi ser i figur 35. 82 % av medlemmene under 30 år bruker Facebook daglig, mot 76 % av dem mellom 30 og 49 år, 48 % av dem mellom 50 og 59 år og 33 % av medlemmene på 60 år eller mer. Trenden er tilsvarende for Snapchat og Instagram. Det er også noen ulikheter med hensyn til bransje, som i stor grad reflekterer aldersfordelingen i de ulike bransjene. Facebook og Instagram er langt mer brukt av de mange unge medlemmene i hotell-, restaurant- og reiselivsbransjen, mens bruken er av mindre omfang i byggfag og industri. Kvinnelige medlemmer er for øvrig mer ivrige enn menn i bruken av sosiale medier. Dette er i tråd med funnene fra 2015 og trenden i samfunnet for øvrig.

Figur 35: Hvor ofte bruker du følgende sosiale medier?

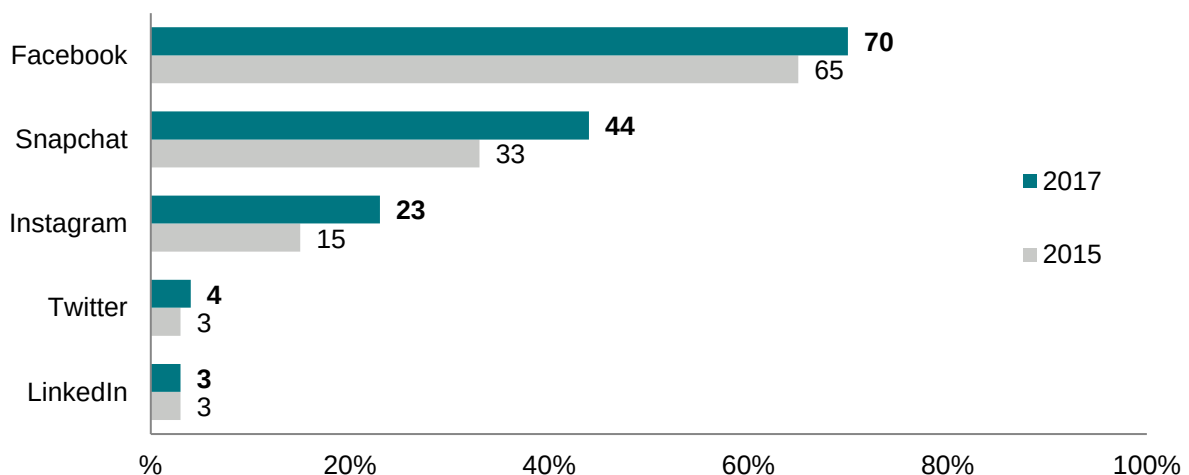
Daglig bruk fordelt på aldersgrupper

I figur 36 ser vi utviklingen siden forrige medlemsundersøkelse. Ikke overraskende har bruken økt for de tre store sosiale mediene. Økningen er spesielt stor for Snapchat og Instagram, mens Facebook kanskje er i ferd med å nå «taket».

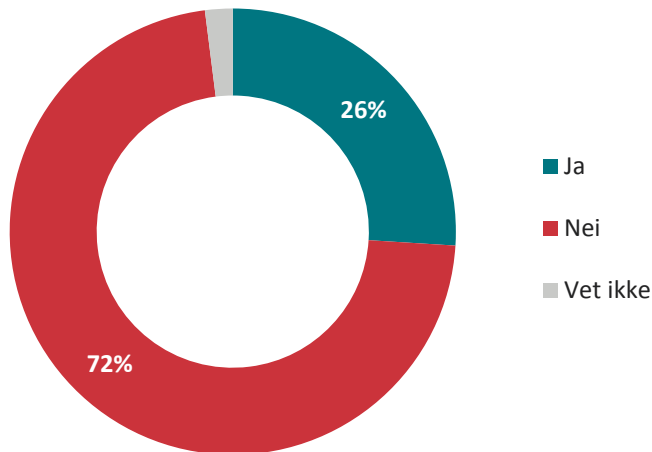
Figur 36: Hvor ofte bruker du følgende sosiale medier?

Filter: Bruker det sosiale mediet minimum flere ganger i uka

Bruken av sosiale medier er for mange begrenset til kommunikasjon med venner og kjente, selv om nyhetskonsumeringen via for eksempel Facebook har økt. Som grunnlag for at Fellesforbundet skal kunne tilpasse kommunikasjonen er det derfor relevant å vite hvorvidt medlemmene bruker Facebook til noe arbeidslivsrelatert. Som vi kan se i figur 37, er omtrent en fjerdedel av medlemmene med i grupper på Facebook som handler om arbeidsliv.

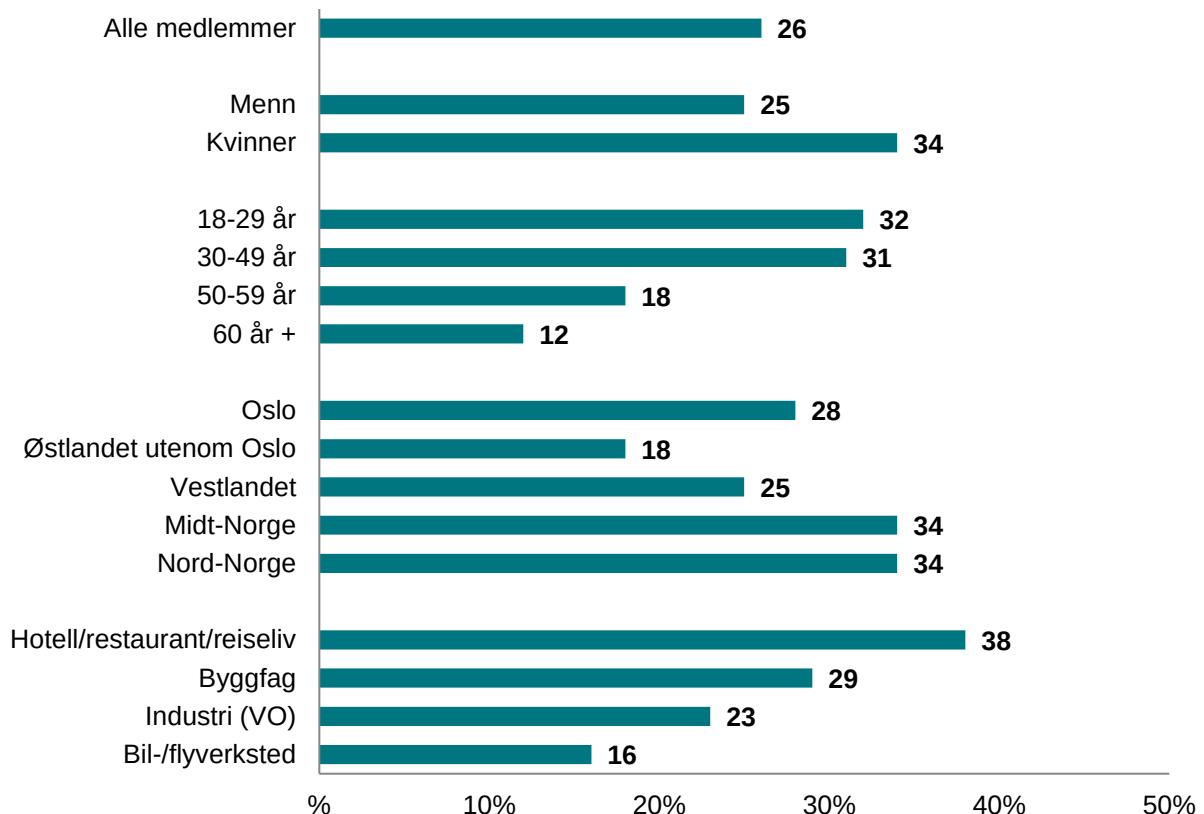
Figur 37: Er du medlem av grupper på Facebook som handler om arbeidsliv?

Forskjeller etter kjønn, alder, landsdel og bransje (kun bransjer med minst 100 intervjuer) er fremstilt i figur 38. Også her er det store forskjeller, spesielt når det kommer til alder og bransje.

Figur 38: Er du medlem av grupper på Facebook som handler om arbeidsliv?

Andeler som svarer ja

Vedlegg

Vedlegg 1: Spørreskjema

Vedlegg 1: Spørreskjema

God dag, mitt navn er ... og jeg ringer fra Ipsos MMI. Vi holder for tiden på med en medlemsundersøkelse på oppdrag fra Fellesforbundet, og jeg håper du som medlem vil ta deg tid til å svare. Undersøkelsen tar omkring 8-9 minutter og alle svarene du gir vil bli behandlet konfidensielt.
--

q1	Hva er den generelle årsaken til at du ble medlem av Fellesforbundet? Er det...
♦ range:*	
♦ rot:n	
Fordi de fleste er det på arbeidsplassen din og du syntes du burde	☐ 1
Fordi du selv ba om å bli medlem	☐ 2
Fordi du syntes du måtte/du følte du ikke hadde noe valg	☐ 3
Annen årsak	☐ 4
Vet ikke	
Ikke les	☐ 5

q2	Hvilken av disse grunnene hadde mest å si for at du ba om å bli medlem? Les opp
♦ filter:\q1=2	
♦ range:*	
Du synes det er prinsipielt viktig å støtte fagbevegelsen	☐ 1
Det ga deg personlig gode medlemsfordeler	☐ 2
Det styrker din egen yrkesgruppe	☐ 3
Du vil ha innflytelse over egne lønns- og arbeidsvilkår	☐ 4
Umulig å svare	
Ikke les	☐ 5

q3	Hvor viktig er det for deg å være medlem av Fellesforbundet? Er det...
♦ range:*	
Meget viktig	☐ 1
Ganske viktig	☐ 2
Litt viktig	☐ 3
Ikke viktig i det hele tatt	☐ 4
Vet ikke	
Ikke les	☐ 5

q4	Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med ditt medlemskap i Fellesforbundet? Er du...
♦ range:*	
Meget fornøyd	☐ 1
Ganske fornøyd	☐ 2
Verken fornøyd eller misfornøyd	☐ 3
Ganske misfornøyd	☐ 4
Meget misfornøyd	☐ 5
Vet ikke	☐ 6
Ikke les	

q5	Hvor viktige vil du si følgende medlemsfordeler er for deg? Les opp					
♦ range:*						
	Meget viktig	Ganske viktig	Litt viktig	Ikke viktig i det hele tatt	(Ikke les) Vet ikke	
	1	2	3	4	5	
Juridisk bistand ved yrkesskader/yrkessykdom/oppsigels er	☐	☐	☐	☐	☐	1
Lønns- og arbeidsvilkår	☐	☐	☐	☐	☐	2
Trygghet i arbeidsforholdet ved tvister på arbeidsplassen.	☐	☐	☐	☐	☐	3
Tillitsvalgte innsats	☐	☐	☐	☐	☐	4
Fellesskap, samhold og solidaritet	☐	☐	☐	☐	☐	5
LO favørs medlemsfordeler og forsikringer	☐	☐	☐	☐	☐	6
Kurstilbud	☐	☐	☐	☐	☐	7

q6	Har du noen gang vurdert å melde deg ut av Fellesforbundet?
♦ range:*	
Ja	☐ 1
Nei	☐ 2
Vet ikke	☐ 3
Ikke les	

q7	Hva var den viktigste grunnen til at du vurderte å melde deg ut?
♦ filter:\q6=1 ♦ range:*	
For høy kontingent/for dyrt	☐ 1
Fikk ikke den hjelpen jeg trengte/dårlig oppfølging	☐ 2

q7	Hva var den viktigste grunnen til at du vurderte å melde deg ut?
	Ingen merkbare/eller dårlige medlemsfordeler i medlemskapet ☐ 3
	Lite resultater/jobber ikke godt nok/dårlige lønnsforhandlinger ☐ 4
	Uenig i politikken til Fellesforbundet ☐ 5
	Ikke behov/ikke relevant i min jobb ☐ 6
	Skulle bytte/hadde byttet arbeidsgiver ☐ 7
	For stor avstand mellom medlemmene og forbundets ledelse ☐ 8
	Annet, notér: Open
	Vet ikke ☐ 9
	Ikke les ☐ 9

q8	Har du mottatt bistand eller hjelp fra tillitsvalgt i bedriften eller andre i Fellesforbundet mens du har vært medlem, for eksempel i forbindelse med lokale tvister, lønns- og arbeidsvilkår, yrkesskadesaker, oppsigelser?
♦ range:*	
	Ja ☐ 1
	Nei ☐ 2
	Vet ikke ☐ 3

q9	Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med den hjelpen du fikk? Er du...
♦ filter:\q8=1	
♦ range:*	
	Meget fornøyd ☐ 1
	Ganske fornøyd ☐ 2
	Verken fornøyd eller misfornøyd ☐ 3
	Ganske misfornøyd ☐ 4
	Meget misfornøyd ☐ 5
	Vet ikke ☐ 6
	Ikke les ☐ 6

q10	Har du pensjonskapitalbevis?
♦ range:*	
	Ja ☐ 1
	Nei ☐ 2
	Vet ikke ☐ 3

q11	Hvor mange?
♦ filter:\q10=1 ♦ range:*	
åpnet	Open
♦ exclusive:yes	☐ 1
Vet ikke	

q12	Har du slått sammen tidligere bevis til ett?
♦ filter:\q11.a=1 ♦ range:*	
Ja	☐ 1
Nei	☐ 2
♦ exclusive:yes	☐ 3
Vet ikke	

q13	Hvor får du mest informasjon om Fellesforbundet? Velg inntil tre kilder.
Les opp.	
♦ range:#1:3	
♦ rot:r	☐ 1
epost fra Fellesforbundet	
Nettsidene til Fellesforbundet	☐ 2
Facebooksiden til Fellesforbundet	☐ 3
Twitterkontoen til Fellesforbundet	☐ 4
SMS	☐ 5
Medlemsbladet	☐ 6
Tillitsvalgte	☐ 7
Media	☐ 8
Kollegaer	☐ 9
Instagram	☐ 10
Frifagbevegelse.no	☐ 11
Annet, notér:	Open

q14	På hvilken måte foretrekker du helst å få informasjon direkte fra Fellesforbundet? Du kan nevne flere
Ikke les opp.	
♦ range:*	
♦ rot:r	☐ 1
Nyhetsbrev på epost fra Fellesforbundet	
Nettsidene til Fellesforbundet	☐ 2

q14	På hvilken måte foretrekker du helst å få informasjon direkte fra Fellesforbundet? Du kan nevne flere	
	Ikke les opp.	
Facebooksiden til Fellesforbundet	☐	3
Twitterkontoen til Fellesforbundet	☐	4
SMS	☐	5
Medlemsbladet	☐	6
Tillitsvalgte	☐	7
Media	☐	8
Kollegaer	☐	9
Annet, notér:	Open	

NYTT	Om du kunne velge, gjennom hvilke digitale kanaler foretrekker du å motta nyheter og informasjon fra Fellesforbundet? Du kan nevne flere	
	Ikke les opp.	
♦ range:*		
Facebook	☐	1
Twitter	☐	2
Instagram	☐	3
Snapchat	☐	4
LinkedIn	☐	5
Annet, notér:	Open	

q15	Hvor ofte bruker du følgende medier for å holde deg oppdatert på nyheter?						
	Les opp						
♦ range:*							
	flere ganger daglig	daglig	flere ganger i uken	ukentlig	sjeldnere	aldri	
	1	2	3	4	5	6	
papiraviser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1
nettaviser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2
TV	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3
Strømming av TV	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4
radio	☐	☐	☐	☐	☐	☐	5
Strømming av radio	☐	☐	☐	☐	☐	☐	6
sosiale medier	☐	☐	☐	☐	☐	☐	7

q15a	Hvilke papiraviser bruker du oftest for å holde deg oppdatert på nyheter?
	Ikke les
♦ filter:\q15.1=1:3 ♦ range:*	
Aftenposten	☐ 1
Adresseavisen	☐ 2
Bergens Tidende	☐ 3
Stavanger Aftenblad	☐ 4
Fædrelandsvennen	☐ 5
Dagbladet	☐ 6
VG	☐ 7
Dagsavisen	☐ 8
Dagens Næringsliv	☐ 9
Klassekampen	☐ 10
Lokalaviser	☐ 11
Andre aviser	☐ 12
Vet ikke	☐ 13

q15b	Hvilke nettaviser bruker du oftest for å holde deg oppdatert på nyheter?
	Ikke les
♦ filter:\q15.2=1:3 ♦ range:*	
Aftenposten	☐ 1
Adresseavisen	☐ 2
Bergens Tidende	☐ 3
Stavanger Aftenblad	☐ 4
Fædrelandsvennen	☐ 5
Dagbladet	☐ 6
VG	☐ 7
Dagsavisen	☐ 8
Dagens Næringsliv	☐ 9
Klassekampen	☐ 10
Lokalaviser på nett	☐ 11
Andre nettaviser	☐ 12

q15b	Hvilke nettaviser bruker du oftest for å holde deg oppdatert på nyheter?
	Ikke les
Vet ikke	☐ 13

q15c	Hvilke TV kanaler bruker du oftest for å holde deg oppdatert på nyheter?
	Ikke les
♦ filter:\q15.3=1:3\q15.4=1:3 ♦ range:*	
NRK1	☐ 1
NRK2	☐ 2
NRK3	☐ 3
TV2	☐ 4
TV2 Nyhetskanalen	☐ 5
TV Norge	☐ 6
TV3	☐ 7
Andre TV kanaler	☐ 8
Vet ikke	☐ 9

q15d	Hvilke radiokanaler bruker du oftest for å holde deg oppdatert på nyheter?
	Ikke les
♦ filter:\q15.5=1:3\q15.6=1:3 ♦ range:*	
NRK1	☐ 1
NRK2	☐ 2
NRK3	☐ 3
P4	☐ 4
Radio Norge	☐ 5
Nærradiosendinger lokal	☐ 6
Radio1	☐ 7
Andre radiokanaler	☐ 8
Vet ikke	☐ 9

q16	Hvor ofte bruker du følgende sosiale medier?
	Les opp
♦ range:*	
flere ganger daglig	daglig
flere ganger i uken	ukentlig
	sjeldnere
	aldri

q16	Hvor ofte bruker du følgende sosiale medier?						
	Les opp						
	1	2	3	4	5	6	
♦ rot:r Facebook	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1
Twitter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2
LinkedIn	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3
Instagram	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4
Snapchat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	5

q17	Er du medlem av grupper på Facebook som handler om arbeidsliv?						
♦ range:*							
Ja							☐ 1
Nei							☐ 2
Vet ikke							☐ 3

q17_a	Har du fått tilbud om og/eller deltatt på utdanning/opplæring/kurs i løpet av de siste to årene?						
♦ range:*							
Ja							☐ 1
Nei							☐ 2
Vet ikke							☐ 3

q17b	Hvis ja, hva slags utdanning eller kurs?						
	Les opp hvis IO nøler.						
♦ filter:\q17_a.a=1 ♦ range:*							
Bedriftsinterne kurs							☐ 1
Fagskole							☐ 2
Høyskole/universitet							☐ 3
Oppnådd fag-/svennebrev							☐ 4
Andre(noter)							Open

q18	Dersom det hadde vært Stortingsvalg i morgen, ville du hatt stemmerett?						
♦ range:*							
Ja							☐ 1
Nei							☐ 2

q18	Dersom det hadde vært Stortingsvalg i morgen, ville du hatt stemmerett?
Vet ikke	☐ 3

q19	Hvis det var Stortingsvalg i morgen, hvilket politisk parti ville du ha stemt på? Hvis IO ikke har stemmerett, spør allikevel om hvilket parti vedkommende ville ha stemt om de hadde hatt stemmerett.
♦ range:*	
Rødt	☐ 1
Miljøpartiet de grønne	☐ 2
Sosialistisk Venstreparti	☐ 3
Arbeiderpartiet	☐ 4
Senterpartiet	☐ 5
Kristelig Folkeparti	☐ 6
Venstre	☐ 7
Høyre	☐ 8
Fremskrittspartiet (FRP)	☐ 9
Annet parti	☐ 10
Ville ikke stemt	☐ 11
Vet ikke	☐ 12
Ønsker ikke å oppgi	☐ 13

q20	Hvilket parti mener du står nærmest ditt politiske standpunkt utenom det partiet du ville ha stemt på?
♦ filter:\q19.a=1:10 ♦ range:(10:12) (!\q19)	
Rødt	☐ 1
Miljøpartiet de grønne	☐ 2
Sosialistisk Venstreparti	☐ 3
Arbeiderpartiet	☐ 4
Senterpartiet	☐ 5
Kristelig Folkeparti	☐ 6
Venstre	☐ 7
Høyre	☐ 8
Fremskrittspartiet (FRP)	☐ 9
Annet parti	☐ 10

q20	Hvilket parti mener du står nærmest ditt politiske standpunkt utenom det partiet du ville ha stemt på?
Vet ikke	☐ 11
Ønsker ikke å oppgi	☐ 12

q20b	Hvilket parti stemte du på ved stortingsvalget i 2013?
♦ range:*	
Rødt	☐ 1
Miljøpartiet de grønne	☐ 2
Sosialistisk Venstreparti	☐ 3
Arbeiderpartiet	☐ 4
Senterpartiet	☐ 5
Kristelig Folkeparti	☐ 6
Venstre	☐ 7
Høyre	☐ 8
Fremskrittspartiet (FRP)	☐ 9
Annet parti	☐ 10
Stemte ikke	☐ 11
Hadde ikke stemmerett	☐ 12
Vet ikke	☐ 13
Ønsker ikke å oppgi	☐ 14

q21	Hvilke politiske saker er viktigst for deg når du velger parti?
♦ range:*	
Notér:	Open
	Open
	Open
♦ exclusive:yes	
Vet ikke	☐ 1

q22	Hvem er du mest enig med? A som sier: offentlige myndigheter bør spille en aktiv rolle for å sikre et levedyktig næringsliv, eller B som sier: et levedyktig næringsliv er ikke avhengig av myndighetenes hjelp.
♦ range:*	
A	☐ 1
B	☐ 2
Vet ikke	☐ 3

q23	Mener du at staten bør styrke eller redusere sitt eierskap i næringslivet for å sikre arbeidsplasser i Norge?	
♦ range:*		
Styrke	☐	1
Redusere	☐	2
Vet ikke	☐	3

q24	Synes du dagens regjering gjør en god, middels eller dårlig jobb for å skape nye arbeidsplasser og redusere ledigheten?	
♦ range:*		
God	☐	1
Middels	☐	2
Dårlig	☐	3
Vet ikke	☐	4

Demo1	Hva er din høyeste avsluttede utdanning?	
♦ range:*		
Grunnskole/ungdomsskole	☐	1
Videregående	☐	2
Fag-/svennebrev	☐	3
Fagskole	☐	4
Høyskole/ Universitet, lavere nivå (BACHELOR, CAND.MAG, YRKESUTDANNING UTEN SIVIL.GRAD,F.EKS. SYKEPLEIER, LÆRER, POLITI ETC.)	☐	5
Høyskole/ Universitet, høyere nivå (MASTER, HOVEDFAG,YRKESUTDANNING MED SIVIL....GRAD,F.EKS. SIVILINGENIØR, SIVILØKONOM ETC.)	☐	6

q25	Kjønn	
	Registrer	
♦ range:*		
Mann	☐	1
Kvinne	☐	2